Spedizione in abbonamento postale — Poštnina plačana v gotovini

Leto XXIII., št. 171 **Ljubljana, nedelja 1. avgusta 1943** **Cena cent. 80**

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštno čekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118
IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lir 36.50.
Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica št. 5. — Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Obrambni boji na Siciliji

22 sovražnikovih letal sestreljenih

Vrhovno poveljništvo. Vojno poročilo št. 1162.

Proti naši razvrstitvi na Siciliji razvija sovražnik z uporabo svežih sil in ob močni podpori letalstva svojo ofenzivno akcijo, ki so jo italijanske in nemške čete v ostri borbi zadržale.

V silovitih bojih prejšnjih dni se je po hrabrosti in vztrajnosti odlikovala motorizirana oklopna skupina pod poveljstvom polkovnika Goffreda Riccija iz Cesene. Lovci Osi in protiletalske baterije so uničili 16 angleško-ameriških letal in sicer 10 nad Sardinijo, 2 nad Sicilijo, 2 nad Egejskim morjem in 2 nad Grčijo.

V zraku nad pokrajino Lazio so naši lovci včeraj prestregli sovražno letalsko skupino in sestrelili brez lastnih izgub 4 štirimotorna in 2 dvomotorni letali.

Ostra obsodba napada na Rim

Lizbona, 31. jul. s. List »Coreo do Minho«, ki izhaja v mestu Bragi, največjem katoliškem središču Portugalske, piše: Ni še zabrisano v omikanem svetu vznemirjenje, ki ga je povzročilo bombardiranje Rima. Ameriško letalstvo je napadlo večno mesto in uničilo umetniške ter verske relikvije, zažgalo sveta oblačila, porušilo častitljive grobove, zadelo moralne in duhovne sile, ki vodijo še sodobni svet sredi materijalistične nezdravosti. V nobenem teh primerov ni mogoče ruševin popraviti. Nove rane so bile zadane slavnemu telesu Rima, ki vzdržuje v svoji vzvišeni večnosti ustvarjalni plamen latinskega duha. Vse, kar je plemenitega in nepokvarljivega v našem življenju, se simbolizira v Rimu preteklost in bodočnost Evrope živita v Rimu in zaradi tega ne more noben razlog zmanjšati bolečine spričo dejstva, da je bil Rim bombardiran in žaljen v bogastvu in spominih tisočletij. Po omenitvi, da Atene in Kairo nista bila napadena, dodaja list, da je res, da v Rimu niso samo umetniški spomeniki, toda Rim je podoba krščanstva in goreča bakla latinstva. Raniti Rim, znači oskruniti vse, kar je najvišjega na zemlji: Vero, umetnost in zgodovino.

Obrambni zid na Balkanu

Bukarešta, 30. jul. s. Evropski jugovzhod je kar najbolj odločen in trden, piše »Viaca« v članku o položaju na Balkanu. Stalno dovajanje ojačenja je pretvorilo balkanski polotok v velik obrambni branik, kjer so ob strani čet Osi pripravljene tudi edinice zavezniških držav vsega področja. Bolgarska vojska je dosegla visoko stopnjo pripravljenosti in tudi albanske sile so razvile svojo vojaško učinkovitost. Razen te človeške bariere obstoja še bariera utrdb in varnostnih sistemov, katere je nedavno inspiciral nemški general Jacob ter ugotovil, da so primerni za nalogo, katero naj opravijo. Za primer resnih dogodkov so bili izdani tudi previdnostni ukrepi v zaledju. Lahko torej zaupamo v obrambni zid evropskega jugovzhoda, kajti pripravljen je na sleherno možnost.

Borba za neodvisno Indijo

Bangkok, 30. jul. s. Predsednik lige za indijsko neodvisnost Čandra Bose je prispel v Bangkok, da naveže stike z indijskimi skupinami in se zahvali tajski vladi za njeno velikodušno pomoč. Obiskal je zunanjega ministra ter japonskega, italijanskega in nemškega veleposlanika. Imel je v univerzitetni dvorani velik govor, v katerem je med drugim rekel: Prišel bo čas in želim, da bi se to čimprej zgodilo, ko se bo naša osvobodilna vojska pojavila na frontah Indije. Danes je naše edino geslo: V Delhi! Ob zaključku je rekel, da vsi vojaki, ki so se udeležili parade v čast japonskemu ministrskemu predsedniku v Šonanu, dobro vedo, da je to bilo prvo dejanje akcije, ki bo dovršena šele tedaj, ko bodo lahko defilirali pred rdečo trdnjavo v Delhiju.

Na Indijskem oceanu potopljen ameriški parnik

Buenos Aires, 31. jul. s. Ameriško mornariško ministrstvo javlja, da je neka podmornica torpedirala in potopila na Indijskem oceanu ameriški trgovski parnik. Rešence so izkrcali v New Yorku.

Oživljeno bojno delovanje na ruskem bojišču

Izjalovljeni sovjetski napadi pri Orlu — 148 sovjetskih tankov uničenih v dveh dneh — 7000-tonska petrolejska ladja potopljena na Črnem morju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 31. jul. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V glavnih odsekih vzhodne fronte se je včeraj bojno delovanje zopet ojačilo.

Novi hudi napadi združenih sovjetskih pehotnih in oklopnih oddelkov proti našim postojankam v loku pri Orlu, so se izjalovili v menjajočih se borbah z visokimi izgubami za sovražnika.

Ob kubanskem predmostju in ob Ladoškem jezeru je sovražnik zopet napadel z močnejšimi silami.

Zapadno od Krimskaje se je zrušil napad več sovjetskih divizij pred našimi črtami.

Južno od Ladoškega jezera so bile sovjetske čete, ki so napadale z močnimi oddelki, podprtimi s topništvom in bojnimi letalci, odbite, sovražnikove čete, ki so vdrle v fronto, pa uničene. V obeh dneh so uničile naše čete na vzhodni fronti 148 oklopnih voz.

Neka podmornica je potopila na Črnem morju 7000-tonsko petrolejsko ladjo.

Na Siciliji so naše čete dosegle v hudih borbah v srednjem odseku fronte popoln obrambni uspeh. Vsi sovražnikovi poskusi za prodor, pri katerih so sodelovale deloma tudi nove čete, so bili zavrnjeni z zelo visokimi izgubami. Nad Sredozemljem je bilo sestreljenih 16 sovražnih letal.

V borbi proti sovražnemu dovozu na Sicilijo je letalstvo hudo poškodovalo veliko prevozno ladjo in doseglo bombne zadetke na čolnih za izkrcavanje, v skladiščih goriva in na pristaniških napravah v Avoli na južnovzhodni obali otoka.

Oddelki sovražnih bombnikov so napadli včeraj podnevi mesto Kassel in nekatere kraje na zasedenem zapadnem ozemlju, preteklo noč pa bombardirali mesto Remscheid. Prebivalstvo napadenih mest je imelo izgube. Huda razdejanja in škode zaradi požarov so nastala predvsem v stanovanjskih okrajih v Remscheidu. Protiletalska obramba je po dosedanjih vesteh uničila 60 letal, po večini štirimotorne bombnike.

Nemške podmornice so potopile na Atlantiku tri ladje s skupno 15.000 br. reg. tonami in na Ledenem morju eno stražno ladjo. Pri obrambi sovražnih letalskih napadov so na Atlantiku sestrelili še en ameriški zrakoplov in eno letalo.

7000 sovjetskih tankov uničenih od 5. julija

Berlin, 31. jul. s. Po vesteh, ki so snoči prišle z vzhodne fronte, se naglaša, da so se tako na odseku kubanskega predmostja kakor Miusa, srednjega Donca in Bjelgoroda zopet razvnele borbe zaradi nemške reakcije. Glavne točke sedanje poletne bitke so še vedno okrog Orla, kjer skuša sovražnik ojačujoč izčrpane skupine tankov in pehote, za vsako ceno doseči odločilni uspeh. Spričo trdnega odpora branilcev se boljševiški napori končujejo v krvavih izgubah in hekatombah tankov. Od 106 včeraj izgubljenih tankov so Sovjeti izgubili 99 tankov na bojišču pred Orlom. V celoti je nemška obramba od 5. julija do včeraj izločila iz borbe nad 7000 sovjetskih tankov.

Glede borb, ki so v teku okrog Orla, se omenja silovit napad Sovjetov na ozki fronti s podporo štirih motoriziranih brigad, ki so razpolagala z 200 tanki. Navzlic silovitosti napadalnega sunka, ki se je včeraj ponavljal, so bili boljševiki odbiti z znatnimi izgubami. Nekaj skupin sovražnih motoriziranih elementov, ki so vdrle v nemške črte, je bilo nato uničenih s takojšnjo intervencijo nemških rezervnih čet.

Zmagovita letalska jata

Berlin, 30. jul. s. Jata lovcev Mölders pod poveljništvom podpolkovnika Nordmanna, odlikovanega s hrastovim listom viteškega križa reda železnega križa, je sestrelila te dni na vzhodni fronti 6.000. letalo

Novi udarci sovražnemu brodovju

Berlin, 31. jul. s. Nemški bombniki za dolge polete so potopili v zadnjih 36 urah na Atlantiku 6 trgovinskih ladij sovražnika z nad 50.000 tonami. Po poročilu mednarodne obveščevalne agencije je bilo nadalje poškodovanih tudi 5 prevoznih ladij s skupno 36.000 tonami.

Angleški torpedni čoln potopljen

Berlin, 30. jul. s. Mednarodna obveščevalna agencija doznava: V prvih jutranjih urah so nemške obalne edinice potopile severno od Terschellinga angleški torpedni čoln, ki je pripadal skupini torpednih čolnov. Iz kratke borbe so se vse nemške edinice vrnile v svoja oporišča.

Torpediran angleški parnik

Buenos Aires, 31. jul. s. Argentinska petrolejska ladja »Tacito« je brezžično sporočila, da je rešila 53 ljudi z nekega angleškega parnika, ki je bil torpediran 100 milj od Bahije.

Neodvisna Birma

Rangun, 31. jul. s. Vplivni rangunski list »Burmaknit« piše, da se mora Birma zahvaliti za svojo neodvisnost nesebičnim naporom Japonske in domoljubju birmanskih voditeljev, ki so se obrnili na mladino, da bi vse svoje sile dala na razpolago za obnovo in razvoj nove Birme. List poudarja nadalje, da so Britanci odgovorni za ves razvoj, ker so ovirali napredek v preteklosti, medtem ko je sedaj Birma na pragu svoje neodvisnosti srečna in ne more pozabiti podpore, ki jo ji nudila Japonska. Birma je Japonski hvaležna in jo spoštuje kot otrok svojo mater. Japonci pa so sedaj v strašni borbi proti Britancem, ki skušajo zopet zavzeti deželo. Dokler ne bodo britanske oborožene sile v Indiji razgnane in ne bo uresničena indijska neodvisnost, Birma še ne bo svobodna in rešena vseh nevarnosti. V teh okoliščinah bi morali Birmanci, prežeti ljubezni do domovine, takoj organizirati obrambno vojsko dežele in vso drugo pomožno službo in pomožne zbore ter se z vsemi svojimi silami boriti za vzpostavitev in napredek Birme.

Politično vojaška kriza v Iranu

Ankara, 31. jul. s. V Iranu ima politično-vojaška kriza, ki je nastala zaradi hudih izgredov na deželi, vpliv na premestitve višjih oficirjev vojske in funkcijonarjev ministrstev. Premeščeni so bili poveljniki južnih vojaških okrožij in tudi vodilno osebje tiska in propagande. Pričakuje se skorajšnja izjava predsednika ministrskega sveta Soehidija.

Zapletljaji v Siriji

Ankara, 30. jul. s. V Siriji je nastalo veliko nezadovoljstvo zaradi tega, ker angleške oblasti niso plačale obljubljene odškodnine družinam sirskih prostovljcev. Prostovoljci so kolektivno protestirali, ker pa to ni nič pomagalo, se množijo vsak dan pobegi.

Anglosaške izgube pri napadih na Nemčijo

Lizbona, 31. jul. s. Agencija »Exchange« izpričuje na nedvoumen način izgube angleško-ameriškega letalstva pri zadnjih napadih na Nemčijo, ko objavlja, da je bil v zadnjih 40 urah rešen na Severnem morju 101 angleški letalec, katerih letala so strmoglavila v morje zaradi poškodb o priliki napadov na Nemčijo. Mnogo letal išče ponesrečence.

VAŽNI SKLEPI VLADE

Z današnjim dnem je militarizirano vse osebje prometnih ustanov ter poštne, telefonske in radijske službe

Rim, 30. jul. s. Uradni list objavlja naslednji ministrski dekret z dne 30. julija 1943, ki stopa v veljavo z današnjim dnem:

Čl. 1. Med sedanjim vojnim stanjem je osebje državnih železnic ter pošte in telegrafa militarizirano v smislu člena 2. Kr. dekreta z dne 30. marca 1943 št. 123. Za izenačenje čina z vojaškimi čini tega osebja veljajo obrazci v Kr. dekretu z dne 20. marca 1942 št. 401. in v razglasih dne 4. in 16. junija 1943 o militarizaciji železniškega, telegrafskega, brzojavnega in telefonskega osebja na otokih Siciliji in Sardiniji.

Čl. 2. Med sedanjim vojnim stanjem se prav tako militarizira v smislu čl. 2. Kr. dekreta z dne 30. marca 1943 št. 123 osebje sprejemališč državnih železnic, poštne izplačevalnice, koncesioniranih tvrdk za poštne prevoze in izven mestnih električnih železnic, dopuščene zasebni industriji, koncesioniranih telefonskih družb, italijanskega radiofonskega zavoda (EIAR), družbe Italcable družbe italijanskega telefonskega interurbanskega omrežja (SIRTI) in družbe spalnih vagonov. Izenačenje položaja z vojaškim osebjem se izvršuje tako, da postanejo predstojniki kapitani, uradniki in sprejemalci podporočniki, delavci pa vojaki.

Čl. 3. S sledečo odločbo bodo določeni znaki, ki jih bo moralo militarizirano osebje nositi na osnovi tega dekreta.

Čl. 4. Na podlagi tega dekreta ne pripadajo nobene posebne doklade militariziranemu osebju.

Čl. 5. Ta dekret ne velja za militarizirano osebje po učinku dekreta z dne 14. oktobra 1937 št. 2.707, člena 1. Kr. dekreta z dne 30. marca 1943 št. 123 in razglasov z dne 4. in 16. junija 1943.

Novi generalni direktor za tisk

Rim, 30. jul. s. Minister za ljudsko kulturo je izročil funkcije generalnega direktorja služb italijanskega tiska gr uff. dr. prof. Amedeu Tostiju, bivšemu inspektorju za radijske oddaje.

Podvojitev družinskih doklad

Rim, 30. jul. s. Z veljavnostjo za nazaj do 1. novembra 1942 je v korist delavcev, ki služijo domovini v orožju, razširjena podvojitev družinskih doklad. Pravica do podvojitve družinskih doklak je priznana vsem zaposlenim (uradnikom in delavcem) v industriji, trgovini, svobodnih in umetniških poklicih ter pri kreditnih in zavarovalnih ustanovah, ki uživajo normalne doklade med vojaško službo. Izključeni so poljedelski delavci glede na posebno skrbstvo, ki je odrejeno na tem področju. Večji zneski, ki bodo morali biti izplačani na naslov podvojitve, ne bodo takoj izplačani, temveč bodo zapisani v dobro vsem, ki imajo do njih pravico in bodo vinkulirani do konca vojne. Na te zneske se bodo računale obresti po 2 in pol odstotkov, ki pa bodo tudi vinkulirane. Breme podvojitve pade na državo za delavce v industriji, trgovini ter svobodnih in umetniških poklicih, ki prejemajo družinske doklade na osnovi zakona z dne 26. oktobra 1940, št. 495. Za zasebne uradnike pa to breme prehaja na blagajno za vojaške pozive pri uradnikih. Za nameščence v kreditnih in zavarovalnih ustanovah in za delavce, ki imajo pravico do nadaljnjega izposlovanja mezde, bodisi v celoti, bodisi delno, med vpoklicem na temelju čl. 9, št. 4 Kr. ukaza zakona z dne 17. junija 1937, št. 1048, pa delodajalci, ki morajo vplačati v skupno blagajno za družinske doklade tudi višje prispevke, določene po dodatnih družinskih dokladah. Od 1. novembra 1942 dalje bodo torej morali delodajalci vplačati: za nameščence v industriji skupni prispevek 20%; za nameščence v trgovini skupni prispevek 14,80% itd. Za vpoklicane nameščence (uradnike in delavce), katerim se družinske doklade izplačujejo neposredno iz pokrajinskih ustanov za socialno skrbstvo, se ne zahteva nobeno novo vplačilo od delodajalcev, razen tistega, kar je bilo zgoraj omenjeno glede plačevanja prispevkov. Nasprotno pa morajo delodajalci za vpoklicane nameščence (uradnike in delavce), katerim izplačujejo normalne družinske doklade delodajalci sami, predložiti Zavodu za socialno skrbstvo seznam plačil izvršenih na ta naslov, in obenem poslati imenski seznam vpoklicanih nameščencev, ki mora biti napisan na posebnih formularjih, ki so na razpolago pri pokrajinskih ustanovah za socialno skrbstvo. O priliki predložitve novih formularjev morajo prizadete tvrdke in podjetja vpoštevati prispevke, ki jih morajo vplačati za dobo do 1. novembra 1942 nazaj do 30. septembra 1943, da s tem omogočijo vpisanje v dobro dodatnih doklad za naznačeno dobo v korist posameznih vpoklicancev.

Obvestilo XI. armadnega zbora

Gorostasne in najbolj neverjetne vesti krožijo po mestu in pokrajini. Njihov izvor in cilji so očividno tendenčni.

Ljubljana in pokrajina, ki sta že tolikokrat dali dokaze o dobrem čutu, naj se pomirita in zaupata odgovornim oblastem in naj odgovorita z zdravo in pošteno propagando vsakomur, ki bi poskušal motiti resno delo in zavest vseh dobro mislečih.

Poveljništvo bo neusmiljeno postopalo z vsakim, ponavljam: z vsakim, ki razširja tendenčne vesti.

General Armadnega zbora
Poveljnik GASTONE GAMBARA

Priznanje vojnih gospodarskih doklad

Rim, 30. jul. s. Vojno ministrstvo je odredilo, da se od 1. avgusta t. l. četam, poveljništvom, ustanovam in drugim službam na ozemlju, ki doslej niso uživale vojnih gospodarskih privilegijev, priznajo vojne gospodarske doklade do polovice, pri čemer je všeto začasno vojno nakazilo, ki je bilo dovoljeno ali povišano z ukazom zakona dne 8. julija 1943 št. 610.

Vpoklic pod orožje

Rim, 30. jul. s. Agencija Stefani objavlja: Z ukrepi, ki so jih predlagali vojni, mornariški in letalski minister, so bili bivši zvezni tajniki, zvezni podtajniki, tvorniški zaupniki in skvadristi, pripadajoči organizacijam razpuščene PNF, poklicani pod orožje.

Kazni za kršenje vladnih odredb

Bologna, 30. jul. s. Vojaško sodišče v Bologni je obsodilo delavca Antonia Cazzolo iz Bologne na 3 leta ječe zaradi zločina po odredbi z dne 26. julija 1943 poveljništva teritorialne obrambe, ki prepoveduje zbiranje več ko treh oseb ter sprevode in zborovanja in druge podobne manifestacije na javnih prostorih.

Firenze, 30. jul. s Teritorialno vojaško sodišče v Firenzi je izreklo prvo sodbo po zadnji spremembi, ko je obsodilo Alfreda Simoncinija iz Ankone, upokojenega železničarja in sedaj postreščka, ki je bil obtožen, da je prekršil uredbo vojaške oblasti, čl. 93 kazenskega vojnega vojaškega zakonika, ker je pretekli torek razširjal vznemirljive vesti v nasprotju z javnim redom. Simoncini je bil obsojen na 6 mesecev zapora.

Razpust fašističnih organizacij v Franciji

Pariz, 30. jul. s. Spremembo italijanskega političnega sestava po odločitvi ministrskega sveta so doznali Italijani v Franciji v duhu popolne discipline. Povsod so manifestirali svojo gorečo privrženost materi domovini ter svoje navdušenje in vdano ljubezen do vladarja. V Parizu je bil fašij razpuščen ob navzočnosti zastopnika italijanske vlade, medtem ko so podporne in športne organizacije prešle v odvisnost Kr. konzulata. Prav tako se je zgodilo v drugih francoskih mestih kjer obstoje italijanski konzulati. Fašistične organizacije so bile razpuščene in vsa oblast je bila izročena Kr. konzulatom. Prenos je potekel povsod v popolnem redu in disciplinirano v skladu z resnostjo ure, ki jo preživlja domovina. Italijani v Franciji tvorijo sedaj enoten blok. Vse razlike v tendencah in vsa nasprotja so izginila in prepustila mesto čustvu za usodo domovine, katero predstavlja plemeniti lik vladarja, pred katerim se vsi brez razlike poklanjajo v globokem spoštovanju.

Velika vojaška parada v Lizboni

Lizbona, 31. jul. s. Javljajo, da bo jutri v Lizboni velika vojaška parada, v kateri bo nastopilo več deset tisoč mož raznih vrst orožja in specijalnih čet, ki so opremljeni z najmodernejšimi sredstvi. Manifestaciji, ki bo na trgu Svobode, bodo prisostvovali predsednik republike, šef vlade in zastopniki vseh vojaških ter civilnih oblasti. Ob tej priliki bo državnemu poglavarju generalu Carmoni izročen v imenu portugalske vojske časten meč.

Odhod Majskega iz Londona znova razkriva „tesno" sodelovanje Moskve

Basel, 30. jul. s. Neki dopis listu »Basler Nachrichten« iz Londona opozarja na odstranitev Majskega iz angleške prestolnice, ki je zadela in užalostila politične kroge angleške prestolnice in zlasti one, ki so blizu vlade, kajti Majski je bil precej popularen po 10-letnem bivanju v Londonu ter je bil v posebno prisrčnih odnosih z Edenom. Zato je razumljivo, da je njegov odhod povzročil neugodje, ker se ne more pozabiti, da je zavezništvo iz leta 1942 med Anglijo in Rusijo v veliki večini pripisati njemu ter predstavlja takorekoč kronanje njegove kariere. Značilen je glede tega neki uvodnik »Timesa«, ki zatrjuje, da bi morali Anglija in Rusija strogo razlikovati svoje interesne sfere. Toda Rusija, dodaja »Times«, se ne posvetuje v ničemer z zavezniki, tako da Anglija ni svobodna v svojih odločitvah, dočim Rusija dela, kakor ji je drago. »Times« zaključuje, da zaradi tega ni pristnega sodelovanja. Dopisnik lista »Basler Nachrichten« pa zaključuje, da gre za svarilo »Timesa«, ki je znano blizu vlade, Moskvi, da bi se preprečila nevarnost novih sporov med obema državama.

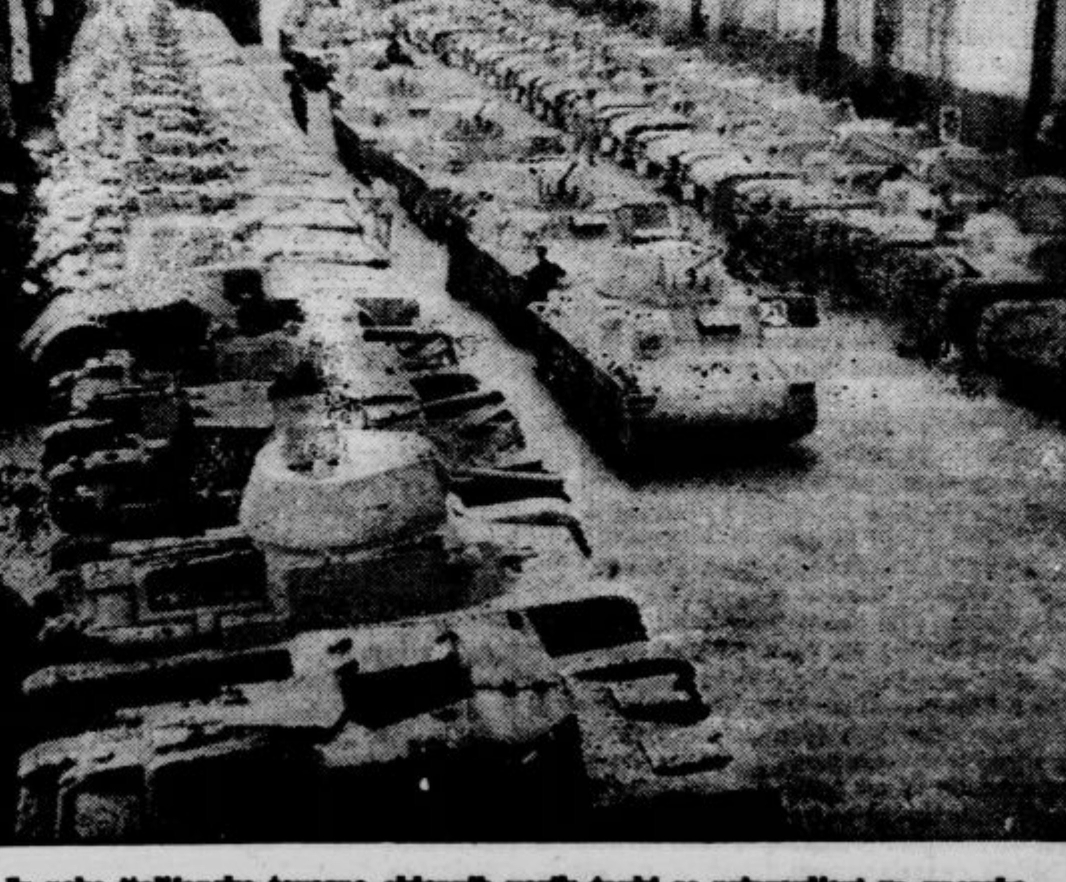

[illegible]

Kronika

Začasna omejitev obsega dnevnikov

Po odredbi ministrstva za ljudsko kulturo izhajajo vsi dnevniki v Kraljevini do nadaljnjega štirikrat na teden na dveh in dvakrat na teden na štirih straneh. Jutranjiki izhajajo na štirih straneh s četrtkovimi in nedeljskimi številkami, opoldnevniki pa s četrtkovimi in sobotnimi.

*

* **Prosvetni minister pozdravlja Benedetta Croceja.** Prosvetni minister Leonardo Severi je ob nastopu svoje službe poslal filozofu Benedettu Croceju brzojavko, v kateri ga zagotavlja, da se v teh dneh italijanska šola s hvaležnostjo in občudovanjem spominja svojega velikega učenika.

* **Sem Benellijevo delo v Pragi.** Iz Prage poročajo, da je ondotno Nemško gledališče z izvrstnim uspehom uprizorilo farso italijanskega pisatelja Sem Benellija z naslovom »Blebetač«. Farso je prevel v nemški jezik Karel Lerbes.

* **Uporaba italijanščine v korespondenci z Azori.** Portugalsko vojno ministrstvo je pred kratkim dovolilo uporabo italijanščine za dopisovanje z Azori in Madeiro.

* **Gherardijeve komedije v Nemčiji.** Iz Berlina poročajo, da so v zadnjem času nemška gledališča uprizorila več komedij italijanskega pisatelja Gherardija z odličnim uspehom. Posebno tri veseloigre imenovanega komediografa so dosegle naravnost rekordno število uprizoritev

* **Smrt viteza železnega križa.** Dne 16. julija je v bojih severozapadno od Orla padel generalni poročnik Rihard Müller, poveljnik neke rensko-vestfalske pehotne divizije. General Müller si je konec februarja in v začetku marca letos pridobil velike zasluge za obrambo v odseku severno od Orla, zato ga je Hitler odlikoval z viteškim križcem železnega križa.

* **Nov ravnatelj lista »Vedetta d'Italia«.** Te dni je prevzel vodstvo lista »Vedetta d'Italia« v Fiumi Mario Maurizi.

* **Sprememba v vodstvu beneškega »Gazzettina«.** Beneški »Gazzettino« poroča v imenu uredniškega zbora svojim čitateljem, da je bil na mesto dosedanjega direktorja dr. Giuseppeja Ravegnanija imenovan redakcijski odbor, ki ga sestavljajo: Enzo Duse, Danilo Gavagnin ter Enrico Motta.

* **Povratek gorizijskega nadškofa iz Bologne.** V Gorizijo se je vrnil nadškof mons. Carlo Margotti, ki se je mudil nekaj dni v Bologni.

* **Nagrade za kuharje.** Prefekt v Triestu je razpisal nagrade za najboljše kuharje v uradniških in delavskih kuhinjah. Nagrade se bodo delile letos za Božič ter znašajo: 1500 lir, 1000 lir, 800 lir, 600 lir, 500 lir, 400 lir in 300 lir. Poleg teh nagrad bodo razdelili še nekaj tolažilnih nagrad po 100 lir.

* **Nenavaden porod.** Ada Boscolo iz Chioggie, ki ima svojega moža pod orožjem, je te dni šla po opravkih iz hiše, pri tem pa so jo papadle porodne bolečine, da ni mogla nadaljevati pota. Ker so postajali popadki čedalje hujši, se je žena naslonila na bližnji zid ter je nenadoma povila dečka. Neka znanka ji je pri porodu pomagala ter nato poklicala reševalni avto, ki je naložil mater in otroka ter ju odpeljal v porodnišnico. Boscolo je stara 43 let in je mati desetih sinov.

* **Reševalka je morala sama v bolnišnico.** 26 letna Alda Chiozzi iz Mombasiglia, ki je pasla svoje ovce, je pred dnevi opazila nekega petletnega dečka s kolesom dreviti po cesti. Sluteč nesrečo, ki bi se utegnila primeriti, je Chiozzijeva planila na cesto in prestregla kolo z dečkom ter ga s tem rešila gotove smrti. Zaradi silovitega sunka pa se je sama tako poškodovala, da bo morala ostati mesec dni v bolnišnici.

* **Z gondolo v bolnišnico.** Na postajališču Gondolo v bazenu sv. Marka v Benetkah je te dni počival gondoljer Sante Vianello, ki je že 50 let izvrševal gondoljersko službo. Možu je nenadoma postalo slabo, zato je legel na tla v svoji gondoli ter prosil prijatelja, naj ga odpelje v bolnišnico. Prijatelj je njegovi prošnji ustregel, ko pa je prispel z Vianellom na cilj, je opazil, da ne vozi betežnega starca, ampak mrliča.

IZ LJUBLJANE

u— **Nova grobova.** Po dolgi in hudi bolezni je v 61. letu starosti preminila soproga posestnika ga **Frančiška Žitnikova,** po rodu Ponikvarjeva. K večnemu počitku jo bodo spremili v nedeljo ob 15. iz hiše žalosti, Beljaška ulica 34, v Šiški, na pokopališče k Sv. Križu. — Za vedno je zapustil svojce železničar v pokoju g. **Anton Čepirlo.** Pogreb bo v nedeljo ob 17 iz kapelice sv. Krištofa na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Pokojnima naj bo ohranjen blag spomin, svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

u— **Majhno poletno nevihto smo imeli** v petek zvečer. Pozno popoldne se je ozračje nenadno razvihralo, tako da je bilo mesto v hipu zagrnjeno v oblak prahu. Potem se je spet umirilo in je posijalo tudi sonce, toda oblaki so se še naprej kopičili. Kmalu po osmi uri zvečer je začelo deževati, vmes pa je bliskalo in grmelo. Nevihta ni trajala dolgo. Čez noč se je zjasnilo in je zjutraj nad pokrajino ležala gosta megla, ki se je pozno dopoldne dvignila in je spet posijalo sonce. Barometer je od petka nekoliko padel in zabeležil včeraj zjutraj 763.5 mm. Najvišja toplota v petek čez dan je znašala 29.7 stopinj C., v soboto zjutraj pa je termometer zabeležil najnižjo toploto 13.8 stop. C.

KOSOV SALON (prehod nebotičnika)
Umetnostna razstava akad. slikarja
E V G E N A S A J O V I C A

u— **Jubilejna razstava slik Václava** Skružnega je odprta dnevno od 9.—12. in 14.—19. ure. Cesta Viktorja Emanuela III. (Bleiweisova) št. 13, dvorišče.

u— **Nedeljsko zdravniško dežurno službo** bo vršil od sobote od 20. ure do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Mis Franta, Ljubljana, Poljanska cesta 15 — telefon 32—84.

u— **Pravkar je izšla** v prevodu Jana Baukarta **Kiplingova Prva knjiga o džungli.** Izdala jo je knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani in se dobi v njeni trgovini v Šelenburgovi 3.

u— **Opozorilo.** Obdelovalci mestnega sveta na bivšem sportnem klubu Jadran in okoliški so si najeli poljske čuvaje, ki bodo prijeli vsakogar, kdor bi ne vedel gesla in bi posegal po pridelkih. Starši, opozorite otroke in pazite nanje, da ne boste imeli sitnosti in potov.

u— **Prulski most zaprt.** Ker bo mestni tehnični oddelek začel v ponedeljek delati kanal na Trnovskem pristanu, bo Prulski most prve dni tedna zaprt za ves promet.

KREMA ZA NEGO OTROK
BABY-KOL
MR. PH. J. KÓLAŘ
DOBI SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH

u— **Dr. Kuhar Andrej,** javni notar, preseli 2. avgusta 1943 svojo pisarno iz Kolodvorske ulice v **Dalmatinovo ulico št. 7,** pritličje.

u— **Zahvala. Vsem staršem dijakov, ki so v preteklem šolskem letu vpisali svoje sinove (hčerke) k nam, se najlepše zahvaljujemo za zaupanje!** Dijaki so v pretežni večini pokazali prav lepe uspehe, zato se priporočamo tudi v bodoče. Obenem sporočamo, da se bo pričel pouk za popravne izpite prihodnji teden. Poučevali bomo dnevno vsakega dijaka posebej iz vseh potrebnih predmetov. Honorar nizek! Vpisovanje dnevno od 8. do 12. ure. **Korepetitorij,** Mestni trg 17, I.

u— **Stenografski in jezikovni tečaji v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2,** — dnevni in večerni — začetni in nadaljevalni, prično dne 9. t. m. Učnina zmerna, uspeh v kratkem času zajamčen. Izkoristite praktično prosti čas počitnic za dosego tega najvažnejšega znanja v poslovnem in zasebnem udejstvovanju. Informacije in vpisovanje dnevno do 19. ure. **Trgovski učni zavod, Kongresni trg 2.**

u— **Pred nakupom harmonik** si oglejte veliko izbiro prvovrstnih harmonik (klavirske, diatonične, kromatične) pri **»Everest«, Prešernova 44.** Prodaja po nizki ceni in proti garanciji.

u— **Prihodnji teden** se bo pričel jezikovni pouk za dijake srednjih šol. **Posebni tečaji italijanščine, nemščine, latinščine in grščine!** Vpisujemo tudi ljudskošolske učence. Vabimo posebno one, ki žele izpolniti vrzeli v kakršnem koli jeziku. Honorar nizek! Vpisovanje dnevno od 8. do 12. ure. **Korepetitorij,** Mestni trg 17, I.

u— **Najlepši spomin — fotografska povečava, tudi po vsaki stari sliki. FOTO BEM, Ljubljana, Wolfova 6.**

—lj **Tečaj za popravne izpite. — Turjaški (Novi) trg 5.** Tisti dijaki(inje), ki bodo delali septembra popravne izpite, so vabljeni, da se udeleže našega tečaja za popravne izpite na Turjaškem trgu 5, ki se začne 5. avgusta. Poučujejo samo profesorji-strokovnjaki vse predmete. Temeljita, strokovna priprava. **Honorar nizek.** Prijave dnevno od 9.—12 ure dopoldne: **Turjaški (Novi) trg5). Inštrukcije.**

u— **Kličite telefon 24-76.** Premog in drva Vam dostavlja na dom tvrdka Rudolf Jereb, Čampova 8.

u— **Popravni izpit boste najbolje opravili,** če se vpišite takoj prve dni avgusta v učne tečaje v **Lichtenturnovem zavodu.** Poučevali bodo vse predmete samo gimnazijski profesorji. Vabljeni so tudi dijaki(inje), ki nimajo popravnega izpita, a žele kakšen predmet temeljito predelati. Učnina nizka. Vpisovanje od 2. do 5. avgusta dnevno od 9. do 11. ure. **Vodstvo učnih tečajev — Lichtenturnov zavod, Ambrožev trg.**

u— **Premog in drva pri tvrdki »Gorivo«,** Karlovška cesta 8. Tel. 34-35. — Lastnik Lojze Jerančič mlajši.

u— **Vpisovanje v Gospodinjsko šolo za** gostilničarske gospodinje v Ljubljani, Privoz št. 11, se vrši vsako soboto od 11. do 12. ure.

u— **Učite se strojepisja! Novi eno-, dvo- in trimesečni strojepisni tečaji** (dnevni in večerni) se prično dne 7. in 9. avgusta. Najuspešnejša desetprstna učna metoda. **Specijalna strojepisna šola:** Največja moderna strojepisnica, raznovrstni pisalni stroji. Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Učnina je zmerna. — Posebni tečaj tudi za stenografijo. — Počitniški tečaji so posebej priporočljivi za dijake-inje. — Zahtevajte prospekt: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Stenografski tečaji v počitnicah se pričnejo dne 9. avgusta.** Korespondenčno in debatno pismo, parlamentarna stenografija! Oddelki za začetnike in naprednejše. Posebni tečaji tudi za strojepisje. Počitniški tečaji so posebej priporočljivi tudi za dijake-inje. Učnina je zmerna. Informacije daje in sprejema prijave: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Za dijake in dijakinje srednjih, strokovnih in meščanskih šol** otvorimo dne 5. avgusta specialni počitniški pouk iz vseh predmetov in jezikov. Namen našega počitniškega dela: temeljita priprava za dijake-inje, ki imajo ponavljalne izpite in posebej za dijake-inje, ki želijo dobro ponoviti učno tvarino in izpopolniti svoje znanje za prihodnje šolsko leto. Ločeni oddelki po šolah in razredih. Poučujejo samo gimnazijski profesorji. Učnina zmerna. Vpisovanje dnevno od 9.—12. in od 16. do 18. ure. **Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in meščanske šole. Kongresni trg 2, II. nadstr.**

u— **Tatovi življskih nakaznic** so se spet pojavili v Ljubljani ter so zadnje dni hodili posebno po Šiški in Zeleni jami, se izdajali za uradnike mestnega preskrbovalnega urada ter z raznimi predvezami od strank zahtevali življske nakaznice, naj jih vrnejo. Obenem je slepar strankam naročal, naj se zaradi vzetih življskih kart čez nekaj dni zglase v uradu. Marsikatere stranke so predrznim goljufom nasedle in jim karte res izročile. Mestni preskrbovalni urad spet opozarja vse prebivalstvo, da nikdar nikogar k strankam ne pošilja po življske nakaznice, temveč stranko vedno povabi v urad, če je kaj treba. Z vsem poudarkom opominjamo vse prebivalstvo, naj ne naseda slepарjem, da ne izgubi kart, ker novih ni mogoče dobiti.

u— **Nesreče.** V ljubljanski bolnišnici so v petek sprejeli naslednje ponesrečence: V desno nogo se je vsekal 35letni delavec Janez Zakovšek z Vrhnike. 24letna hčerka tesarskega mojstra Marija Stritihova iz Ljubljane si je pri padcu zlomila levico. S srpom se je vrezal v levico 14letni sin kurjača Ciril Štavrek iz Ljubljane. S tovornega avtomobila je padel in si zlomil levo nogo 29letni delavec Janez Vidmar iz Kočevja. Desno oko si je poškodoval pri delu 44letni kovaški mojster Alojzij Starc iz Žlebiča.

Spodnje Štajersko

Prvi sestanek krajevnih skupin. Včeraj in danes je bil v Celju prvi izmed 43 napovedanih sestankov krajevnih skupin. V soboto popoldne je bila odprta razstava štirih celjskih krajevnih skupin, ki ji je sledilo otroško slavje na Gradu. Višek prireditve je bila večerna skupščina s svečano predajo zastave. V nedeljo bo budnica in jutranje slavje, potem pa bodo počastili padle v Gaju junakov. Popoldne so na sporedu sportne prireditve, gledališke igre in predvajanje filmov.

Novi grobovi. V Mariboru je umrla hišna posestnica in soproga strojevodje Terezija Veršičeva. V Vidmu ob Savi je preminil po dolgem trpljenju uradnik Viljem Lovrenčič. V Mariboru je umrl dr. Herman Lichtenegger. Njegovo truplo so prepeljali v Šoštanj. Nadalje sta umrla v Mariboru 29letna soproga železničarja Alojzija Drevenškova in pomožni carinski asistent Franc Kaufmann.

Nesreče. Zaradi neprevidnosti se je dotaknil električne napeljave 5letni Anton Car iz Selnice ob Dravi in dobil pri tem več opeklin. Z vilami se je sunil pri nakladanju smeti 20letni Franc Špelec iz Radizela in se hudo ranil na desni nogi. Na poti v vinograd je padla 66letna viničarka Neža Mulčeva iz okolice Gornje Radgone in si zlomila desno nogo.

Surov zakonec. V Rošpohu pri Mariboru je prišlo do obračuna med dvema zakoncema. Mož je pograbil stol in škornje in z njima tako premikastil svojo ženo, da so nezavestno s pretresenimi možgani odpeljali v mariborsko bolnišnico.

Iz Hrvatske

Dva kulturna jubileja. V začetku septembra bodo v Mostaru proslavili 70letnico ustanovitve prve hrvatske tiskarne v tem kraju. V ta čas pade tudi proslava 60letnice, odkar je bil ustanovljen prvi hrvatski list v Bosni in Hercegovini »Bosiljak«. Svečana številka njegovega naslednika »Hrvatskega prava« bo izšla konec avgusta.

Dar Hrvatski akademiji znanosti. Zadruga »Hrvatski Radiša« je darovala Hrvatski akademiji znanosti in umetnosti 500.000 kun.

Zagreb ima 35 lekarn. Oblastva so odobrila otvoritev 35. javne lekarne v Zagrebu vdovi lekarnarja Kati Babičevi.

Nova pristojbina za vodo v Zagrebu. Zagrebški župan je izdal nov pravilnik za potrošnjo vode iz mestnega vodovoda. Odslej velja pristojbina za kubični meter vode 3 kune.

V hrvatskih primorskih krajih je 40.000 ha vinogradov. Zasajenih je mnogo tujih trt, še več pa je domačih. Pred nastopom trtnih bolezni se je gojilo v primorskih krajih nad 300 vrst trte, danes pa jih je še okoli sto. Strokovnjaki se zavzemajo za nadaljnjo selekcijo vinske trte.

Važen izum hrvatskega inženjerja. »Hrvatski narod« z dne 29. julija poroča, da je na rudarski akademiji v Freibergu promoviral rudarski inženjer Mijo Matković iz Podbablja pri Imotskem. V svoji disertaciji je obravnaval svoj izum o pranju najdrobnejših rudnih zrn s pomočjo posebne mešalnice. V članku je potem podrobneje opisan novi način pranja rudnih zrn.

Tekla Faller umrla. Po kratki bolezni je v 80. letu starosti umrla v Zagrebu vdova ravnatelja Opere Tekla Fallerjeva.

Filatelistična razstava v Zagrebu. V dneh od 5. do 12. septembra bo v Zagrebu tretja filatelistična razstava. Za to priliko je prometno ministrstvo odobrilo izdanje priložnostne znamke.

Španija ne ve kam z vinom

Iz Madrida poročajo nemški listi, da je treba v Španiji pričakovati dobro vinsko letino, tako da bodo nastale težkoče v oddaji pridelka. Maksimirana cena na drobno, ki je določena na 4 pezete, je bila vzrok, da se je konzum silno skrčil. Skladišča so prenapolnjena. Izvoz v Švico znaša komaj 400.000 litrov in bo zato, brezpogojno potrebno, da se začne vino izvažati tudi v druge države.

STOLETNIK

»Pravljično je vaše trdno zdravje v vaši visoki starosti in rad bi vedel, na kakšen način ste si ga chranili,« je rekel zdravnik stoletniku.

»Nič ni čudno, ker vse svoje življenje nisem bil pri nobenem zdravniku.«

Zlatomašnik Valentin Pipan

Predzadnjo nedeljo je v Ranzianu bral zlato mašo tamošnji župnik in dekan Valentin Pipan. Vsa fara se je zgrnila okoli svojega župnika in z njim v tihi sreči praznovala dogodek. Zlati maši je asistiralo devet duhovnih sobratov, slavnostni govor pa je imel stolni kanonik Valentinčič. Župnik Valentin Pipan je vseh 50 let služboval v Veneziji Giuliji, čeprav je po rodu Gorenjec. Za svoj jubilej je slavljenec prejel nešteto čestitk z željami, da bi ostal še nadalje krepak in zdrav in da bi lahko še naprej v miru pastiroval svojim župljanom.

Jubilej dela za naše kmetijstvo

Novo mesto, 31. julija.

V nedeljo, 1. avgusta, bo preteklo 30 let, kar je nastopil službo na kmetijski šoli na Grmu mlad in živahen strokovni učitelj, Franjo Malásek. Ne bilo bi prav, da bi šel ta jubilej neopažen mimo naše javnosti, saj ne gre samo za tridesetletnico plodnega strokovnega službenega udejstvovanja, temveč tudi za tridesetletnico službovanja na istem zavodu, kar je pač redek primer.

Jubilant se je rodil 14. marca 1885. v Všechovicah na Moravskem kot sin trdne kmečke rodbine. Ljubezen do grude ga je napotila k študiju kmetijske stroke. Da bi si pridobil čim več strokovne prakse, se je po končanem šolanju posvetil službovanju na raznih veleposestvih, pri čemer ga je pot pripeljala tudi v naše kraje, kjer je postal upravitelj na Lenarčičevem veleposestvu na Verdu pri Vrhniki. Tam je ostal do 1. avgusta 1913., ko je bil sprejet na grmsko kmetijsko šolo kot strokovni učitelj na mesto umrlega g. Planinška.

V prvi svetovni vojni je bil kot rezervni oficir po raznih frontah, po vojni pa se je vrnil na svoje službeno mesto. Srčno zvezo z našimi kraji je še podkrepil s tem, da si je izbral življenjsko družico go. Frančiško iz ugledne Žitkove rodbine z Verda.

Jubilant je ne samo strokovno teoretsko vsestranko verziran, temveč je tudi bogato podkovan praktik. Svoje zmožnosti je v teku dolgoletnega delovanja na grmski kmetijski šoli in kot novomeški okrajni kmetijski referent najpolnejše uveljavil. Ogromno je število njegovih strokovnih predavanj širom Dolenjske, ogromno tudi število člankov v naših listih. Njegova možatost in vedra ljubeznivost sta mu tudi kot človeku pridobili velik krog prijateljev in spoštovateljev. Iskrenim čestitkam teh, se ob njegovem delovnem jubileju pridružuje tudi širša javnost.

GLEDALIŠČE

OPERA

Nedelja, 1. avgusta, ob 17.30: **Thaïs.** Izven. Gostovanje Zlate Gjungjenčeve, članice beograjske Opere. Cene od 35 lir navzdol.

Ponedeljek, 2. avgusta, ob 17.30: **Mrtve oči.** Red A.

Torek, 3. avgusta: Zaprto.

Sreda, 4. avgusta, ob 17.30: **Traviata.** Gostovanje Zlate Gjungjenčeve. Izven. Cene od 35 lir navzdol.

Četrtek, 5. avgusta, ob 17.30: **Mrtve oči.** Izven. Cene od 28 lir navzdol. Zaključna predstava v sezoni.

*

Gostovanje Zlate Gjungjenčeve v Masseneovi »THAIS«. To bo drugi nastop priljubljene gostje v partiji Thais. Atanael — Primožič, Nicias — Lipušček, Palemon — Lupša, suženj — Dolničar, Krobila — Mlejnikova, Mirtala — Polajnarjeva, Albina — Golobova. Dirigent: N. Štritof, režiser: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, koreograf: ing. P. Golovin.

Abonenti reda A bodo imeli v ponedeljek predstavo D'Albertove opere »Mrtve oči«. Osebe: pastir — Banovec, kosec — Dolničar, pastirček — Stritarjeva, Arcezij, rimski poslanec v Jeruzalemu — Primožič; Myrtocle, njegova žena — Heybalova, Arzinoe, njena služabnica — Polajnarjeva; Galba, rimski stotnik — Anžlovar, Marija Magdalena — Golobova, Rut — Karlovčeva, Ester — Ramšakova, Sara — Šturmova. Dirigent: Samo Hubad, režija: C. Debevec, zborovodja: R. Simoniti, načrti za inscenacijo: ing. arh. S. Rohrman, načrti za kostume: J. Vilfanova. — Vstopnice, kupljene za »Mrtve oči« za 27. t. m. veljajo za ponedeljkovo predstavo.

NI POPOLNEGA ČLOVEKA

Sodnik obtožencu: »Nezaslišano! Osemkrat ste že bili kaznovani! Tatvina, vlom, goljufija, poskus umora...«

Obtoženec: »Kaj hočete, gospod sodnik, na svetu ni popolnega človeka.«

Kako nastajajo barometrske depresije

Pri opisovanju vremena se vedno znova predpostavlja, da je bralcu znano, kaj so barometrske depresije ali kakor jim tudi pravimo barometrska minima ali ciklone. Prav malo je ljudi, ki imajo količkaj dobro predstavo o tej velevažni vremenski tvorbi, skoraj nihče pa ne ve, kaj jo povzroča in vzdržuje, kako izredno zamotana je nastaja njenega postanka in kaj vse bi morali poznati, če bi hoteli predvideti njena pota in razvoj.

Ne bo odveč, če se zato malo zamotimo z vprašanjem nastanka barometrskih depresij, to je z važnim in zanimivim vprašanjem, ki je delalo nepremostljive težave že mnogim meteorologom in fizikom, med njimi celo slavnemu H e h n h o l t z u.

Problem nastanka barometrskih depresij — področij nizkega zračnega tlaka, je v ospredju vseh drugih, za katere se zanima meteorologija. To je osrednje vprašanje, na katero si vremenska znanost še ni odgovorila z vso jasnostjo, in nobena izmed mnogoštevilnih teorij, se zdi, ne razloži popolnoma tega skrivnostnega vremenskega pojava. Različne šole različno tolmačijo postanek depresij in med seboj tekmujejo v dokazih za pravilnost svojih naziranj in za neutemeljenost nasprotnih. Izmed teorij in hipotez je predvsem znana tako imenovana valovna teorija, ki jo je postavil Norvežan teoretik B j e r k n e s, dalje novejša nemška *teorija stratosferskih motenj* in še *kondenzacijska teorija*, katere prvi utemeljitelj je bil H e h n h o l t z, in ki ima na videz mnogo ugovorov proti sebi.

Poleg depresij, ki si jih lahko razložimo z eno izmed omenjenih teorij, obstoje še druge, med njimi tako imenovana *termična depresija*, ki se v toplih letnih časih redno razvijajo nad razgretimi kontinenti.

Ker je mnogoterost naziranj tako različna in ker bi bila za razlago posameznih teorij potrebna večja priprava na ne tako skromno odmerjenem prostoru, se bomo omejili na tem mestu na razlago zadnje omenjene teorije. Dajem ji prednost zato, ker se mi po dosedanjih opazovanjih zdi, da edina razloži prav vse skrivnosti vremena, ki so z depresijami posredno in neposredno v zvezi.

Povprečen dovod sončne energije po toplotnih žarkih je na našo Zemljo na ekvatorialne predele neprimerno večji kakor na polarne. Zato je zrak spodnjega dela atmosfere, tako imenovane troposfere (ki sega nad ekvatorjem nekako 18 km, nad poloma pa le še po 8), nad ekvatorjem neprimerno toplejši kakor nad poloma. Ker je hladen zrak težji od toplega, se vriva hladni polarni zrak pod tople zračne mase nižjih geografskih širin, te pa silijo v višinah proti višjim širinam. Meja med polarnim in toplim tropskim zrakom, ki ni povsod in vselej enako ostra in ki je včasih komaj opazna, se imenuje po B j e r k n e s u *polarna fronta.*

Topli zrak nosi proti poloma velike množine vode v plinastem stanju; črpal jo je iz obširnih morij nižjih geografskih širin, ki je pod vplivom toplih sončnih žarkov izhlapevala in polnila zrak. Medtem ko prihaja topli in vlažni zrak v hladnejše predele, se ohlaja. V posebno vlažnem zraku postanejo vodni hlapi kmalu nasičeni in začno se izločati v tekočo ali trdno vodo, to je v kapljice ali kristalčke pojavljajočih se oblakov. Kjer so pogoji za to pretvarjanje vode iz enega stanja v drugo posebno ugodni, se začno iz nastalih oblakov izločati tudi padavine, in množina vode v zraku se začne zmanjševati.

Bistvene važnosti je, da se pri tvorbi oblakov in padavin sproščа tako imenovana utajena (latentna) toplota vode.

Kakor vemo, je utajena (latentna) toplota tista toplota, ki se sprošča ali pri izpreminjanju vode iz plinastega stanja v tekoče in ki jo v tem primeru imenujemo *kondenzacijsko,* ali pa pri izpreminjanju vode iz plinastega stanja v trdno, imenovano *sublimacijsko* toploto vode. Množine utajene toplote nikakor niso majhne in so celo za potek celega vremenskega mehanizma bistvene važnosti. Kar oglejmo si, kolikšne energije se skrivajo v vodnih hlapih:

Če bi se na primer v enem kilogramu zraka (ki zavzema v višini 1000 m približno 1 m³ prostora) pretvoril samo 1 gram vodnih hlapov v tekočo ali trdno vodo, to je v kapljice ali kristale, in če bi ta kilogram zraka sprejel vso utajeno toploto, ki se pri tem sprosti, bi se segrel kar za 2,4 odnosno za 2,7° C.

Zamislimo se sedaj v mogočne energije, ki se v ozračju sproščajo pri tvorbi padavin. Stopimo v mislih na breg Donave in opazujmo vodne gmote, ki se vale po strugi. Koliko gramov, kilogramov in ton se vali proti morju! In vsak gram je oddal toliko toplote, pri tem ko se je pretvoril v kapljice ali kristale, da bi segrel 1 kg zraka za 2.4 odnosno 2.7° C.

Tako se pri sublimaciji in kondenzaciji vode ozračje segreva, zrak postaja v višini nastajajočega oblaka toplejši in lažji od okolice, ozračje se nabrekne in v višinah začne zrak odtekati v vse smeri.

Posebno zanimiv je ta potek segrevanja ozračja po latentni toploti in prvo boljšo predstavo o tem nam je podal šele leta 1930 Norvežan R e f s d a l. Oglejmo si v najkrajših črtah to segrevanje.

Temperatura ozračja v splošnem z višino pada, povprečno za 0,6° C na 100 m. Temu je vzrok dejstvo, da se zemeljsko površje neprimerno močneje segreva kakor zrak in da se zrak po vetrovih neprestano meša. Zaradi mešanja skuša biti v višinah, kjer je zrak že tako redek, hladno, v nižinah pa toplo. Ko se namreč zrak dviga, se širi in se s tem ohlaja, ko se spušča, se krči in segreva.

Ko se gibljejo od ekvatorialnih predelov proti poloma velike množine zraka, tedaj posamezni zračni delci neprestano menjavajo svoje višine; gibajoči se zrak se neprestano meša in posledica tega je nižanje temperature potujočega zraka v zgornjem delu in naraščanje v spodnjem. Računsko bi lahko ugotovili, da bi trajalo to izpreminjanje temperature pri pogoju, da bi se že nikjer ne pojavili oblaki, tako dolgo, dokler bi temperatura enakomerno ne padala z višino, in sicer za 1° C na vsakih 100 m.

Tako dospe zrak v predele višjih geografskih širin že zelo pomešan, v njem torej temperatura hitro pada z višino. Ko mora tak vlažen zrak na določenem mestu preiti kako oviro, na primer kako vzpetino, ali se dvigniti nad spodnji hladni polarni zrak, se začno vlažne zračne gmote dvigati in ohlajati. Zaradi ohlajevanja se kmalu pojavi oblak in sproščajoča se latentna toplota pospešuje dviganje zraka (primerjaj sliko 1). Ohlajevanje se stopnjuje, voda se zgošča naprej in vedno na novo se sproščajoča toplota sili zrak naprej v višave.

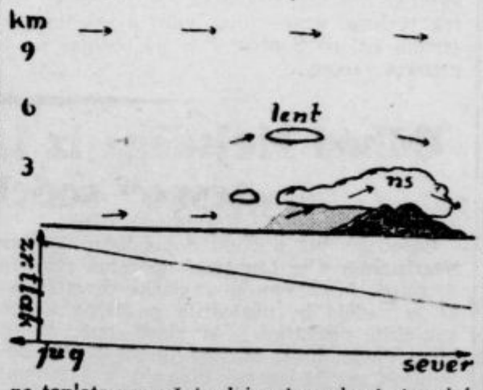

Važno je sedaj tole: Nasičeni zrak se povzpne v one višine, kjer postane njegova temperatura enaka temperaturi okolice. Tako se nasičeni zrak dvigne v tem večje višine, pri čemer izloči seveda tem več padavin, čim hitreje pada temperatura z višino. V čim večje višine pa se povzpnejo določene množine zraka, tem več zraka priteče na njegovo prvotno mesto iz okolice, kar pa ni drugače možno kakor tako, da se zaključi cirkulacija s padajočimi *segrevajočimi* vetrovi v neposredni bližini oblaka ali celo skozi oblak.

Videli smo, da postajajo zaradi padajočih vetrov kondenzacijska področja toplejša, tam se zato zrak nabrekne in v višinah se na polarnih stranch ekvatorialni vetrovi ojačijo, na ekvatorialnih stranch pa oslabe (sl. 2). V višinah odteka torej zrak od kondenzacijskih področij proč, kar ima za posledico padanje zračnega tlaka pri tleh. S tem se ojačijo topli vetrovi, ki nosijo s seboj nove množine hlapov, ti pa nove ogromne množine utajene toplote. Topli zrak je sedaj v kondenzacijskem področju prisiljen *brez kakršnih koli drugih zunanjih vzrokov* k dviganju; kajti zaradi slabšega pojemanja zračnega tlaka na polarni (na severni poluti) strani nastajajoče depresije (primerjajmo diagrame pod vsako sliko) se v središču kopičijo venomer nove tople in z vlago napojene zračne mase, začno se torej dvigati in ohlajati, ozračje v središču in pred

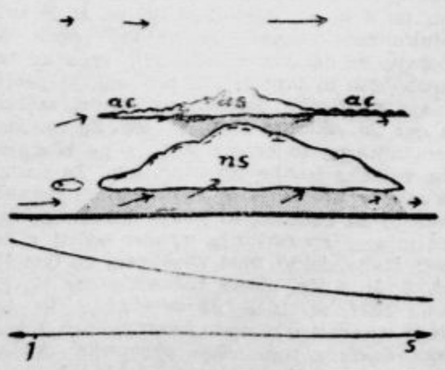

Gospodarstvo

Ukrep zoper stavbeno podjetje Kamnikar Alojzij

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi čl. 3. Kr. ukaza z dne 3. maja 1941, št. 291, pretvorjenega v zakon dne 27. aprila 1943, št. 385, glede na čl. 99. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910, s kasnejšimi spremembami z dne 27. junija 1921, z dne 22. januarja 1922 in z dne 5. decembra 1931, upoštevajoč, da je tvrdka Kamnikar Alojzij iz Ljubljane, ki ji je bila med drugim poverjena gradnja javnih protiletalskih zaklonišč na Valvasorjevem trgu, povzročila neljubo nezgodo, ker je prezgodaj odvzela notranjo oporo betonskemu cevnemu zaklonišču, smatrajoč, da je, kakor je takojšnja preiskava natančneje dokazala, pripisati nezgodo površnosti in malomarnosti tvrdke,

odloča:

Tvrdka Kamnikar Alojzij iz Ljubljane je za dobo enega leta, začenši z dnem 15. julija izključena od kakršne koli morebitne dodelitve v kateri koli obliki pri delih, spadajočih v njeno tehnično poslovanje, ki bi jih odredil Visoki komisariat ali kateri koli drug javni urad Ljubljanske pokrajine. Izvzete so pogodbe, ki se že izvajajo.

Ta določba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 26. julija 1943.

Visoki komisar **Giuseppe Lombrassa.**

Maksimalni cenik za zelenjavo in sadje

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je predpisal nov maksimalni cenik štev 13. za zelenjavo in sadje, uvoženo v Ljubljansko pokrajino. Ta cenik velja **od 2. avgusta t. l. naprej** in določa naslednje maksimalne cene (vse za kg; prva številka označuje cene v trgovini na debelo, druga pa cene v trgovini na drobno; v oklepajih so dosedanje cene, kolikor so spremenjene):

Česen 6.50 lir na debelo — 8 lir na drobno (6.40—7.9); **zelje glavnato** 2—2.50 (1.85 do 2.30); **kolerabice** 2—2.40 (1.85—2.30); **kumare** 2.50—3.10 (2.35—2.90); **čebula** 1.65 do 2 (1.85—2.30); **stročji fižol** 5.10—6.30 (5 do 6.15); **solata** vseh vrst 2.75—3.30 (2.60 do 3.15); **jajčniki** (melansani) 3.45—4.30; **grah** 3.15—3.80 (2.95—3.60); **paprika** zelena 2.90 do 3.60; **paradižnik** 2.10—2.70 (2.80—3.50); **zelena** 2.80—3.40 (2.75—3.35); **špinača** 2.75 do 3.30 (2.65—3.15); **bučke** 3.10—3.80 (3 do 3.70); **marelice** 3.90—4.70 (3.75—4.55); **jabolka I.** 4.—4.90, **jabolka II.** 3.80—4.60; **limone** 4.50—5.50 za kos 0.55 (4—5, za kos 0.50); **hruške I.** 3.55—4.30, **hruške II.** 3.15 do 3.90; **breskve** 3.90—4.70 (3.80—4.60); **slive in češplje** 2.90—3.60 (3.80—3.45).

Gospodarske vesti

= **Razdeljevanje krmil za prašiče.** Pokrajinski prehranjevalni zavod obvešča vse rejce prašičev na področju mestne občine Ljubljane, da bo v tekočem tednu razdelil močna krmila za prašiče. Rejci, ki želijo dobiti krmila, bodo prejeli nakaznice pri Prevodu, oddelek za krmila, Gosposka 12, dvorišče levo, in sicer 4. t. m. rejci z začetnico A do J, 5. t. m. rejci z začetnico K do P in 6. t. m. rejci z začetnico R do Ž.

= **Italijanska proizvodnja lanitala.** Iz Rima poročajo, da je proizvodnja lanitala (umetne volne iz kazeina) v stalnem razvoju ne samo v Italiji sami, kjer je bilo to umetno vlakno ustvarjeno, temveč tudi že v številnih drugih državah. Tako obstojajo sedaj velike tvornice lanitala že v Nemčiji, Franciji in Belgiji, ki vse proizvajajo to umetno volno po italijanskih patentih. Sama italijanska proizvodnja je že leta 1941. dosegla 7000 ton in se bo lahko še znatno povečala, zlasti po vojni, ko bo v ta namen na razpolago več kazeina. Sedanja italijanska proizvodnja lanitala sloni izključno na proizvodnji domačega kazeina. V zadnjih letih se je lanital v praktični uporabi najbolje izkazal. Njegova specifična teža je skoraj enaka specifični teži volne. Lanital ima, čeprav je umetno vlakno, vse dragocene lastnosti naravne volne, predvsem tudi lastnost, da dobro drži toploto. To je razumljivo, saj je osnovna surovina za proizvodnjo lanitala tudi živalskega izvora, kakor je sama volna. Tudi v pogledu elastičnosti lanital ne zaostaja za naravno volno.

= **Iz srbskega gospodarstva.** Jadransko podunavska banka v Beogradu je sklicala v juniju izredni občni zbor delničarjev, ki je sklenil povišanje delniške glavnice od 24 na 40 milijonov dinarjev. Te dni pa je bil redni občni zbor delničarjev, ki mu je bila priložena bilanca, in sicer šele za leto 1941., ker se je računski zaključek za to leto zakasnil. V letu 1941. je banka zabeležila 1.70 milijona din čistega dobička, skupaj s prenosom iz prejšnjega leta pa znaša čisti dobiček 1.84 milijona din. Občni zbor je sklenil, da se dobiček porabi predvsem za okrepitev rezervnega fonda, kamor se iz fonda za tečajne difirence prenese še 2 milijona din in iz fonda za dividende prioritetnih delnic 400.000 din.

= **Švicarska industrija ur.** V prvih letih vojne je imela švicarska industrija ur težkoče pri izvozu, kar je bilo za to industrijsko panogo tem občutneje, ker je Švica prisiljena 95% svoje proizvodnje ur prodati v inozemstvo. Že lani pa se je situacija zboljšala, v zadnjem času pa je nastopilo veliko povpraševanje ur iz inozemstva, kar je v zvezi z okolnostjo, da so tvornice ur v raznih drugih državah v povečanem obsegu vključene v vojno proizvodnjo in se bavijo s proizvodnjo raznih predmetov s področja fine mehanike za vojne svrhe. Zato se je povpraševanje po urah zopet v veliki meri usmerilo v Švico. Povpraševanje je predvsem za boljše ure, kakor tudi za vodotesne zapestne ure iz kromovega jekla.

SPORT

Kdor se znoji, je zdrav!

Pomenu znojenja za zdravje in odpornost v splošnem posvečajo ljudje vse premalo pažnje. Z znojem izloča telo mnogo zastrupljajočih sestavin. Odtod izvira tudi, da dobri tekači pred vsakim resnejšim nastopom radi poskusijo prej malo kratkega teka v trenirkah, da se v njem »ogrejejo«. Toplota poživi krvni obtok v mišičju, pri tem pa se obenem na lahko oznoji vsa koža. Oboje je zelo koristno za odstranitev strupov iz telesa.

Močan krvni obtok izločuje iz mišic mlečno in ogljikovo kislino ter preprečuje otrplost in trdoto posameznih skupin mišičja. V ostalem pa je sploh važno za vsako telesno vežbo, da pride med njo nepokrita koža čim več na zrak in pod znoj. Kdor prihaja dvakrat ali trikrat tedensko na sportni prostor ali v kopališče ali v telovadnico, si ustvarja mnogo koristi, ker prav za prav stalno skrbi za čiščenje krvi in urejevanje krvnega obtoka. Vsaki vežbi pa mora potem slediti topla kopel ali vsaj krepka prha ter nagla ohladitev. Kdor tako skrbi za svoje telo, se mu ne bo treba pritoževati nad majhnimi in velikimi nevšečnostmi, ki spravljajo »starejše gospode« v slabo voljo, če niso za mladih let skrbeli za zdravje.

Drobiž s Hrvatskega

Zadnja nedelja je na Hrvatskem minila kar v znamenju zelo bogatega sportnega sporeda. Razen nogometašev, ki zdaj spravljajo pod streho zadnja srečanja za odločitev o novem državnem prvaku, so se kazali tudi plavalci, veslači in boksarji.

Nedeljska tekma za vstop v ožji finale med zagrebško Concordijo in Saškom iz Sarajeva je bila zaradi slabe discipline gostov prekinjena v prvi tretjini druge polovice po stanju 1 : 0 za Concordijo. Zagrebški Ličanin je z osiješkim Gradjanskim igral neodločeno 1 : 1 in vse tako kaže, da bo on tudi prišel med finaliste skupno s tremi zagrebškimi kandidati Gradjanskim, Haškom in Concordijo.

Na državnem veslaškem prvenstvu Hrvatske, ki je bilo na Savi pri Trnju in na katerem se je v dveh dnevih zbralo okrog 5000 gledalcev, je največ uspehov pobral zagrebški veslaški klub Gusar. Na prireditvi so mnogo pozornosti vzbujale ženske, ki so v nekaterih točkah po disciplini in celotnem vtisu celo prekašale moške.

Tudi plavalci ono nedeljo niso držali križem rok. Na startu so bili — kar tako za izpopolnitev seznama najboljših plavalcev po posebnih tabelah, ki jih je izdelala hrvatska plavalna zveza — skoraj vsi najbolj znani predstavniki te sportne panoge med katerimi se je najbolj izkazal Miloslavič, ki je postavil naslednje izide: na 400 metrov: 5:12, na 100 m prosto 1:02.6 in na 200 m prosto 2:21.8, kar je obenem nov hrvatski rekord. Med dekleti je Šuperinova na 100 m prosto prišla na 1:19.2, kar je tudi nova najboljša znamka na Hrvatskem.

Najmanj 4000 gledalcev je bilo isti dan tudi na drugi sportni prireditvi ki je pritegnila predvsem prijatelje težkega sporta — boksa. Na odru sta nastopila oba najbolj znana profesionalna boksarja — Župan in Drvarić. Prvi je bil prvak dozdaj, drugi pa bo od nadaljnjega, ker je kljub temu, da je po teži za 16 kg lažji (Župan tehta samo 106 kg) v 10. kolu gladko k. o. položil velikana.

njim na južni strani pa se naprej segreva in napihuje.

Odtok v višinah mora postati zelo močan, tako da se lahko v kratkem času razvije nad kondenzacijskim področjem obsežna depresija, ki je tem močnejša, čim več padavin izloči dovedeni zrak.

Obsežne, do nekaj 1000 km široke depresije bi se nikakor na zemlji ne mogle pojaviti, če bi na zračne mase ne delovala odklonska sila, povzročena po vrtenju zemlje. To namreč odklanja vetrove v desno od smeri, v kateri se gibljejo, s čimer preprečuje prehitro izenačevanje zračnih pritiskov. Zrak sili tako po spiralni poti v središče depresije, in sicer v obratni smeri urnega kazalca.

Vodni hlapi so povzročili zračni vrtinec izrednih razsežnosti v vodoravni smeri. Vrtinec meji na polarnih straneh na mrzli polarni zrak. Nizki zračni tlak v vrtincu prisili k sebi tudi te težke mrzle zračne mase, ki kmalu začno z veliko jakostjo prodirati po zakrivljeni poti v središče depresije. Prodirajoči hladni zrak še

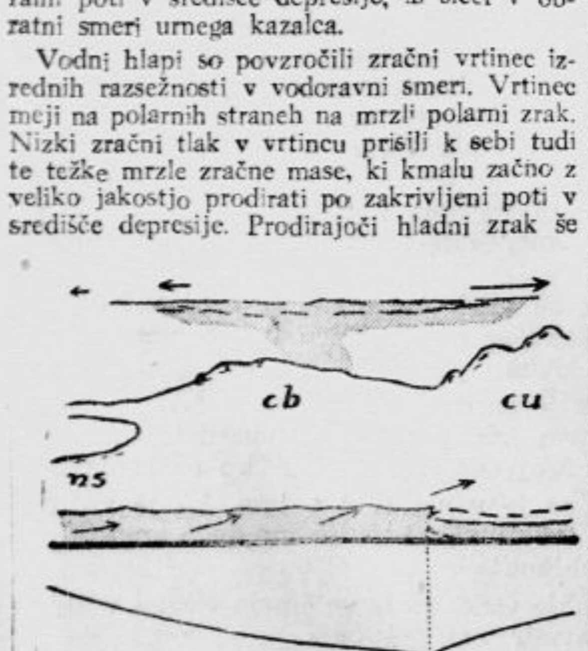

posebno močno sili vlažen zrak k dviganju (slika 3, kjer pomeni črtkana črta mejo prodirajočega hladnega vala), tako da pospešuje kondenzacijo in spočetka tudi življenjsko silo depresije. Toda po vrtincu (depresiji) povzročeni vdor polarnega zraka postane za življenje depresije v splošnem kmalu usoden. Hladni zrak začne namreč zasipljati depresijo in s tem preprečevati dovod za njen obstoj prepotrebnega toplega in vlažnega zraka.

Za vreme Evrope so predvsem važne one depresije, ki se tvorijo v bližini otoka Islanda in se nato selijo preko evropskih predelov na vzhod.

Gibanje depresij na severni poluti proti vzhodnim stranem se splošno opazuje,

kar je razumljivo, če pomislimo, da pihajo topli in vlažni vetrovi zaradi vrtenja zemlje proti vzhodnim stranem. V zvezi s potovanjem islandske depresije na severu od naših krajev se često pojavi na jugu Alp tako amenovana sekundarna depresija, ki je za potek vremena pri nas odločilnega pomena. Njen nastanek si lahko razložimo z mogočnim vplivom Alp, ki preprečujejo, da bi hladni oceanski zrak, prodirajoč severno od Alp v islandsko depresijo, napolnil tudi mediteransko področje. Zato odteka iz Sredozemlja v depresijo zrak predvsem v višinah, kar ima za posledico »padanje barometra« na tem področju. Ko dospe hladni zrak islandske depresije že dovolj proti vzhodu, kjer ima prosto pot proti nastajajoči depresiji na jugu, se obrne tja, pri nas začne pihati močan vzhodnik (burja), ki spočetka poglablja in vzdržuje, s tem da se vriva v vlažne in tople mediteranske zračne sloje, nastalo depresijo.

Na razvoj depresij bistveno vpliva tudi žarčenje, ki je v veliki meri vzrok, da so depresije pozimi dosti močnejše kakor poleti.

Dr. M. Čadež.

*

V članku »Vpliv lege in gibanja Zemlje na vreme« v »Jutru« z dne 25. julija so v preglednici pomotoma izostali podatki za geografsko širino; ustrezajoče širine so 10⁰, 50⁰ in 90⁰. Tako znaša na primer polumer vztrajnostnega kroga pri hitrosti 10 m/sek na širini 10⁰ 395 kilometrov, na širini 50⁰ 90 km, na širini 90⁰ pa 69 km.

Najmanjši planet

Tako zvani mali planeti ali planetoidi izpolnjujejo v sončnem sistemu prostor med Marsom in Jupitrom ter nadomeščajo na ta način manjkajoči večji planet, ki bi ga bilo po gotovih računih pričakovati v tem pasu. Zadnja objavljena znanstvena statistika o planetoidih pravi, da je na našem nebu 1024 malih planetov. Nedavno pa je to statistiko izpolnil prof. Starke, vodja Kopernikovega zavoda v Berlinu-Dahlemu, ki pravi, da se je posrečilo ugotoviti nadaljnjih 515 planetoidov ter tudi njih velikost. Podatki, ki jih astronom objavlja na podlagi lastnih proučevanj, pravijo, da ima izmed 1539 malih planetov 229 med njimi premer, ki znaša jedva 20 km. Velika večina planetoidov, namreč 1314 malih planetov, pa se ponaša s premerom od 20 do 100 km. Premer od 100 do 200 km ima samo 195 malih planetov, nad 200 km premera pa je bilo mogoče ugotoviti samo pri 32 planetoidih.

Kako majhni so ti planetoidi, lahko spoznamo na primeru, da odgovarja skupna gmota dosiej znanih 1539 malih planetov krogli, s premerom 1346 km. Zaradi primera navajamo, da ima naša Zemlja premer v dolžini 12.700 km, medtem ko znaša n. pr. premer Lune 3480 km. Izven dvoma je, da kroži v vsemirju še mnogo manjših planetoidov, katerih ne morejo zvezdogledi odkriti s svojimi današnjimi pripomočki. Podatki, ki jih navaja prof. Starke, so nedvomno samo delec tega, kar biva v resnici med Marsom in Jupitrom. Po previdni, toda najbrže na podlali resničnih dejstev sloneči cenitvi sodijo strokovnjaki, da znaša število vseh planetoidov na nebu približno 44.000 teles.

Dobiček

Almquist se je potikal v okolici štokholmske glavne postaje. Denarnica s štirimi kronami in žepna ura brez kazalcev sta bili doslej smešno mali uspeh tega dne.

Neznaten možak je stopil k njemu in dejal: »V pol ure odide moj vlak, a na poti do postaje sem izgubil svojo listnico. Zastavljalnice so že zaprte, a nemara bi vi hoteli napraviti dobro kupčijo. Tu imam družinski spominek, briljantni prstan...« Možak je bežno pokazal dragotino s tem, da je za trenutek odprl roko. Asmquist je premagal nasmešek in vprašal za ceno.

»Trideset kron,« je izjecljal tujec, »z ozirom na to, da sem v stiski.«

»Je vaša last?«

»Seveda, seveda, moj pokojni oče...«

»Nataknite ga na .prst!« Mož je tako storil, pa mu je bilo takoj žal, kajti prstan je na njegovem mršavem prstu kar plesal.

»Sedaj ti bom nekaj povedal, ti stari malopridnež,« je vzkliknil Almquist veselo, a je takoj znižal glas, kajti debel gospod v bližini, s potno torbo v roki, je pravkar pogledal z zanimanjem sem. »S takšnimi izmišljotinami bi lahko napojil koga drugega — mene pa ne. Ko sem bil še začetnik, sem sam lovil bedake.«

»Prstan sem našel malo prej pri blagajniškem okencu...« je zašepetal možak.

»Tvoje pravljice me ne zanimajo,« je menil Almquist, »morda pa bi lahko položila tistega strica z dežele tam. Na pol in pol seveda...« S tem je vzel onemu prstan, ga strokovnjaško potežkal in dejal potem zelo glasno: »Lep kos, škoda, da nimam toliko denarja pri sebi!«

Namen je dosegel, kajti stric z dežele se je počasi približal.

»Mož potrebuje denarja za vozovnico,« je dejal Almquist debeluhu. »Ali se razumete kaj na briljante?«

»Hm!« je odgovoril gospod, vzel prstan in ga potežkal. »Malo že. Koliko naj bi stal?«

»Šestdeset kron hoče imeti,« je odvrnil Almquist. »Jaz sam imam na žalost samo pet in trideset pri sebi.«

Stric z dežele je natakni prstan in se mu je krasno prilegal. Potem je ponudil petdeset kron. Neznatni možak je vzdihnil in pokimal, na kar mu je debeluh izročil denar.

»Napravili ste dobro kupčijo,« se je Almquist zadovoljno nasmehnil.

»Pa še kako dobro!« je dejal stric z dežele. »Ta prstan sem namreč po vsej priliki izgubil pri blagajniškem okencu. Ko sem opazil izgubo in sem ga zaman iskal, sem stopil v urad za najdene stvari in nastavil 500 kron najdenine. Vidva pridanića sta mi torej prištedila štiri sto petdeset kron!«

Dejal je in odšel z zadovoljnim smehom.

Turčija uvaja nove letalske proge

Časopis »Vatan« poroča o načrtih generalnega ravnateljstva za civilni letalski promet v Turčiji. V kratkem nameravajo kupiti 18 novih letal, med njimi 5 Junkersov. Ko bodo letala dobavljena, bodo otvorjene tri nove letalske proge: ena v smeri proti Sovjetski Zvezi, druga v smeri na Bagdad, tretja pa proti Iranu čez Adano. Ojačili bodo tudi že obstoječo letalsko progo Ankara—Carigrad, na kateri bodo potem dvakrat dnevno obratovala letala.

Radio Ljubliana

NEDELJA, 1. AVGUSTA 1943:

8.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 8.15: Orgelski koncert Luigi-ja Renzi-ja. — 11.00: Prenos pete maše iz Bazilike Presv. Oznanenja v Firenzi. — 12.00: Razlaga Evangelija v italijanščini (O. G. B. Marino.) — 12.15: Razlaga Evangelija v slovenščini (O. K. Sekovanič.) — 12.30: Poročila v slovenščini. — 12.45: Pesmi in napevi. — 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva. — 13.12: Klasični orkester vodi dirigent Manno. — 14.00: Poročila v italijanščini. — 14.10: Koncert Radijskega orkestra in Komornega zbora, vodi dirigent D. M. Šijanec. Slovenska glasba — 15.00: Poročila v slovenščini. — 17.15: Kafol Franc: Preprosta domača uporaba sadja — predavanje v slovenščini. — 17.35: Lahka glasba. — 19.30: Poročila v slovenščini. — 19.45: Plošče. — 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijanščini. — 20.10: Italijansko glasbo vodi dirigent Armando La Rosa Parodi. — 20.50: Koncert tria Šlajs—Burger—Lipovšek. — 21.10: Predavanje v slovenščini. — 21.20: Koncert Adamičevega orkestra — 21.45: Pisana glasba na ploščah. — 22.00: Klasični orkester vodi dirigent Manno. — 22.45: Poročila v italijanščini.

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 7.—. — Za ženitve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž. in prov. takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.—. Najmanjši iznos za te oglase je L 10.—

Tel. 40 88
DRVA PREMOG GOMBAČ
Gledališka 14

Službe išče

Gospodična z veliko maturo in enoletnim trg. tečajem ter s perfektnim znanjem nemščine, nekoliko francoščine in italijanščine — išče kakršno koli zaposlitev. Grem tudi k otrokom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno«. 12708-[illegible]

Kmečko dekle, 30 let stara, poštena, pridna, vajena zunanjih in notranjih del išče službo na večje posestvo blizu Ljubljane. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Vestna in skrbna«. 12854-1

Gospodična z znanjem šivanja išče mesto k otroku ali za kaka druga primerna lažja dela. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošteno dekle«. 12839-1

Mlada gospodična išče mesto vzgojiteljice ali kot pomoč gospodinji. Zna kuhati. Nastopi takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skrbna«. 12829-1

Poštena kuharica gre k dvema, po možnosti k eni osebi, ne iščem velike plače. Samo proti lepemu postopku za 15. avg. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lep postopek«. 12745-1

Mlada postrežnica čista in poštena, išče namestitve za vsak dan. — Lažja dela. Naslov v vseh posl. Jutra. 12747-1

Pisarniška moč zmožna italijanščine, nemščine in vseh pisarniških del išče zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna moč«. 12748-2

Postrežnica za vse dni v tednu, išče mesto. Ponudbe z navedbo časa zaposlitve in plačila na ogl. odd. Jutra pod »Postrežnica 28«. 12769-1

Boljše dekle z znanjem kuhanja in šivanja, išče zaposlitve. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najraje k otrokom«. 12781-1

Postrežnica išče službo od pol 7. do 9. ure in popoldne. Ponudbe na ogl. od. Jutra pod »Postrežnica«. 12792-1

Službo dobi

Služkinjo sprejme solidna gospodinja v centru, plača 350 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 12771-1a

Mlado dekle za stanovanjska in hišna dela, snažna, redna in poštena se sprejme za dobro plačo in vso oskrbo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra hiša«. 12648-1a

Služkinjo, vajeno tudi nekaj poljskega dela, sprejme takoj Jelenič, Šlajmerjeva 1. 12868-1a

Prvovrstno šiviljo za fina dela, ki šiva po boljših hišah, sprejmem na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam zelo dobro«. 12830-1a

Hišnika, poročenega, brez otrok, iščem za 1. september ali 1. oktober, ki bi oskrboval tudi vrt, žena pa bila v pomoč pri gospodinjstvu za 2—3 ure dnevno, za vilo v centru mesta. Stanovanje kuhinje in sobe ter event. plača. Vse po dogovoru. Ponudbe z osebnimi podatki in referencami na ogl. odd. Jutra pod: »Marljiva«. 12309-1a

Kuharico pošteno, ki je zmožna voditi preprosto gospodinjstvo se sprejme takoj. Plača 300 lir mesečno. Naslov v vseh posl. Jutra. 12806-1a

Služkinjo za vse, išče družina treh oseb. Naslov v vseh posl. Jutra. 12801-1a

Postrežnico dnevno od pol 2. dalje — sprejmem. Matek-Mikeš — Frančiškanska. 12797-1a

Služkinjo sprejme takoj manjša družina. Plača dobra. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Samostojna kuharica«. 12803-1a

Fanta, okrog 17 let starega, sprejmem za gospodarska in vrtna dela. Ljubljana, Zaloška 21. 12726-1a

Iščem hlapca Povprašati pri Franjo Zdravič. Dolga vas pri Kočevju. 12674-1a

Retušerja-operaterja sprejmem v stalno, dobro plačano službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra moč«. 12790-1a

Postrežnico pridno in pošteno, vešča kuhe, iščem. Nastop 1. avgusta od 8. do 14. ure popoldne. Slomškova ul. 23 pritličje. 12749-1a

Kuharica ali gospodinja od 20 do 30 let, ki bi upravljala vsa gospodinjska dela za samca srednjih let se išče. — Plača primerna. Ponudbe s sliko, katera se potem vrne. Naslov v vseh posl. Jutra. 12753-1a

Služkinjo, pridno in pošteno, vajeno vseh gospodinjskih del, sprejmem takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12850-1a

Postrežnico, vajeno vseh hišnih del, veščo tudi kuhe, sprejmem takoj za dopoldanske ure. Naslov v vseh posl. Jutra. 12858-1a

Pridno dekle sprejmem kot pomoč v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12914-1a

Preprosto dekle, mlajšo, tudi začetnico, sprejmem k otroku in pomoč v gospodinjstvu. 12892-1a

Služkinjo za vsa hišna dela iščem. Nastop 15. avgusta t. l. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12891-1a

Vajenci(ke)

Vajenca za pohištveno mizarstvo z začetno plačo sprejme Jože Babnik, mizar, Cesta Vittorio Emanuele III. 52, dvorišče. Dolenc. 12837-44

Čevljar. vajenca sprejmem takoj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12836-44

Vajenko pridno in pošteno, najraje iz kmečke družine, sprejmem za trgovino z mešanim blagom na deželo. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Meš. blago«. 12767-44

Učenko sprejme trgovina s čevlji »Edo«, Prešernova ulica. 12821-44

Dva vajenca in vajenki, sprejmem za fotografsko obrt. Naslov v vseh posl. Jutra. 12736-44

Vajenko sprejme damska krojačica. Rabič Marijana, Bičevje 18, pri Langusovi ulici. 12756-44

Čevljar. vajenec se sprejme takoj. Selenburgova ulica 4, dvorišče, levo. 12862-44

Sprejmem vajenca za krojaško obrt. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12913-44

Vajenca sprejme mizarstvo Kovač, Ljubljana, Zalokarjeva 11 proti tedenski nagradi. 12894-44

Zaslužek

Nemš. konverzacijo in pouk nudi izobražena gospa. V skupinah konverzacija zelo majhen honorar. Kongresni trg 13-II. 11993-4

Trgovsko sotrudnico pošteno in agilno, mlajšo moč, veščo galanterijske in papirne stroke, zmožno prodaje tudi v engros oddelku, iščemo za takojšen nastop. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna služba«. 12664-3

Mlada profesorica, priporočena instruktorica, pripravlja dijake vestno v vseh gimn. predmetih, zlasti v latinščini in grščini. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12851-3

Kdo previje sukanec z velikih špul na male? Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Špula«. 12834-3

Angleščino poučuje gospodična. Lahka uspešna metoda, izgovorjava dovršena. Pridem tudi na dom. Naslov v vseh posl. Jutra. 12796-4

Inštrukcije iz vseh predmetov nižje gimnazije, daje osmošolka. Naslov v vseh posl. Jutra. 12804-4

Zastopnike(-ce) za Vrhniko, Logatec, Cerknico, Lož, Višnjo goro, Trebnje, Novo mesto, Kostanjevico, Črnomelj, Metliko, Kočevje, Ribnico in Žužemberk, sprejmemo. — Delo lahko, zaslužek dober. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marljiv in pošten. 12798-3

Prodajalka mlajša, se sprejme v trgovino z meš. blagom na deželi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zmožna prodajalka«. 12766-3

Za popravne izpite pripravljam. Dijakom-dijakinjam nudim trdno podlago iz vseh predmetov za naslednje leto. Poučujem tudi angleščino začetnike in spretnejše. Informacije dopoldne. Vrhovčeva 12, visoko pritličje, levo (pri kavarni Tabor). 12778-4

Gospa poučuje nemščino in italijanščino po posebni hitri metodi. Ugodne cene. Rimska c. 10-I, desno. 12879-3

Angleščino poučuje profesorica po uspešni metodi. Naslov v vseh posl. Jutra. 12863-3

Moderne jezike (italijanščino, angleščino, francoščino), poučuje profesorica po uspešni metodi in zmerni ceni. Pride na dom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Profesorica«. 12934-3

Prodam

Stružnice rezkalne, skobelne, vrtalne, brusilne in druge stroje izbranih konstrukcij dobavlja Gustav Levičar, Medvedova 14. 2081-29

Vrtne stole, zložljive, gostilniške, nove proda Tribuč, Sodarska 2 nad florijansko cerkvijo. J-313-M-6

Sesalec prahu Lux prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12875-6

Hišo, [illegible], prodam za 155.000 lir v Zg. Šiški z parcelo 523 kv. m. Poizve se: v Narodni tiskarni, pri Gorjanc. 12927-20

Hiša in parcela naprodaj. Hiša v Predovičevi ul. 38, parcela ob Vipavski ulici v izmeri 500 kv. m. za 90.000 lir. Gorjanc R., Zg. Šiška, Brejčeva 34. Posredovalci izključeni. Resni reflektanti naj se oglasijo od pol 3. do pol 4. ure popoldne. 12787-20

Spalnico v imitaciji orehove korenine, proda Križ, mizarstvo Vrhnika. Ogleda se v skladišču Ljubljana, Bleiweisova 47 b, poleg kavarne Majcen. 12784-12

Moderne spalnice orehove in jesenove, jedilnice, dnevne sobe, kuhinje in predsobe imamo zopet na zalogi. Ogled vsak dan od 14. do 15. ure v zalogi pohištva mizarskih tvrdk Rok Berlič in Franc Šenk v Šiški. Gosposvetska cesta 95. 12758-12

Stavbno parcelo za vilo in za dvonadstropnico v bližini fužinske graščine prodam za 42.000 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 12744-20

Brezove metle držaje za lopate, omela itd. dobite pri Gospodarski zvezi, Bleiweisova 29 in Maistrova 10. 12741-6

Damske čevlje št. 37, skoraj nove, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 12719-6

Diesel motor skoraj nov stabilni, 2 cilindra, prodam. Cena ugodna. Poizve se: Leban, Valjavčeva 19. 12668-10

PREMOG
DRVA
I. Pogačnik
LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 5
Telefon 20-59

Mrčes (uši, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uničite s Toxin praškom. Drogerija KANC, Židovska ulica 1. 12639-6

Pege in lišaj Vam zanesljivo odstrani Alba krema. Drogerija KANC, Židovska ulica 1. 12688-6

Novi zaboji tobačnih izdelkov so stalno naprodaj na [illegible] 12634-6

Dolomitni pesek in fini ostet (»terranova«) v raznih barvah pesek za terazo, umetni kamen in posipanje vrtov, gramoz in kamen za v beton in obloge Vam dobavi: Vodnik, [illegible] 25 — Ljubljana VII. Naročila sprejema: »Jeklo«, A. Vodnik, Stari trg 11 in J. Vodnik, Prešernova ul. 3. 12764-6

Pohištvo Oglejte si največjo zalogo pohištva: šperane spalnice, kuhinjske opreme, kredence, omare, postelje in kavče. Po ugodnih cenah Vam nudi tvrdka »Sava«, Miklošičeva cesta. 11463-12

Za dvojčke prodam globok voziček za 800 lir. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12877-6

Nove ženske čevlje 36.5, drap, sašonske, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12872-6

Športni voziček iz predvojnega materijala, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12867-6

Otroški voziček v odličnem stanju prodam za 1600 lir. Zorc, Moste, Marenčičeva 3. 12852-6

Moške čevlje št. 41, nove, staro usnje, in dva para novih damskih št. 37, prodam. Vidmar, Celovška 90. 12861-6

Ženski šivalni stroj znamke Jax, v dobrem stanju, zaradi bolezni ugodno prodam. Kavškova 17, pritl. 12846-6

KUPUJTE edino pri naših OGLAŠEVALCIH!

Naša nadvse ljubljena mama in stara mama, gospa

Močnik Julija

nas je danes za vedno zapustila v 76. letu starosti.

Na zadnji poti jo bomo spremili v ponedeljek, dne 2. avgusta 1943, ob pol 3. uri z Žal, kapelice sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu, k zasluženemu počitku.

Ljubljana, Trbovlje, Graz, Zagreb, Hrv. Kostanjevica, Maribor, dne 31. julija 1943.

Žalujoče rodbine:

Močnik, Požun, Iskra, Juvan, Robič

Bušič in ostalo sorodstvo

Okviri GALERIJA OBERSNEL CESTA ARIELLE REE 3 **Umetnine**

Prodam
stensko preprogo 3X1.5 m, dve moški obleki, šivalni stroj Singer na ročni pogon in moško kolo dobre znamke. Kamniška 13. 12845-6

Šivalni stroj
Stoiver, pogrezljiv, skoraj nov, šiva naprej in nazaj, se proda. Miler, Breg 2-I. 12844-6

Otroški voziček,
globok, predvojni, košara, stajica, vse v najboljšem stanju, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12840-6

Parcelo
na Kodeljevem prodam. — Poizve se: Zaloška 18. 12841-6

Pfaff krojaški
brzošivalni stroj, skoro nov, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12842-6

Žensko kolo
in 2 žimnici, skoraj novi, sceloma, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12843-6

Hrastovo spalnico
svetlo, črezano, proda za 7500 lir mizar Jože Babnik, Cesta Vitt. Emanuele 52, dvorišče, Dolenc. 12838-6

Moška obleka,
svetlosiva, fina, naprodaj. Poizve se od 7 do 9 v mlekarni »Drama«, Erjavčeva 2. 12835-13

Črn damski plašč,
fin, skoro popolnoma nov, za manjšo osebo; dve svileni obleki, razna druga oblačila ter čevlje ugodno prodam. Ogled vsak dan od 13 do 15. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12832-13

Prodamo
dobro ohranjene spalnice in 20 kg težki volneni modroc, izvrstno ohranjen. Trgovina »Ogled«, Mestni trg št. 3, vhod skozi vežo. 12827-12

Naprodaj
dva lepo raščena oleandra s hrastovima čebričkoma in dve medeninasti karnisi. — Kodeljevo, Zadružna 2. 12826-6

Trgovsko hišo
v Šiški zamenjam ali prodam, najraši zamenjam za stanovanjsko. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez posredovalca«. 12815-20

Prodam
nov, siv, letni, jesenski plašč za močnejšega gospoda iz prima blaga; usnjeno aktovko in 1 kg puha. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12816-13

Prodam
posteljno pregrinjalo za dve postelji, zaveso za široko okno in dva para ženskih čevljev št. 39. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12817-6

Damsko jopo,
modro, predvojno blago, za srednjo postavo, prodam. Krojaštvo Ivan Hren, Prešernova 54-I. 12818-13

Pfaff šivalni stroj,
pogrezljiv, z okroglim čolničkom, se proda. Verstovšek, Trnovo, Mandelčeva ulica 1-II. 12819-29

Naprodaj
pes-volčjak, eno leto star, ter piščanci in kokoši. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12822-27

Kauč in posteljo,
novo, ugodno prodam. Andlovic, Sodarska ulica 2, poleg cerkve sv. Florijana. 12823-12

Pisalni stroj
čevljarski stroj (levoročno), krojaški brzošivalni »Singer«, prodam. Ogleda se vse to lahko pri tvrdki Ivan Jax in sin, Bleiweisova 36 (Tyrševa). 12812-29

Klavir
(kratek), dobro ohranjen, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12802-26

Krajčev Valvasor
II. izdaja, v usnjenih platnicah, naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12809-8

Pohištvo
za salonček in jedilnico, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12808-12

Plinski aparat
in radiator za kopalnico, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12798-6

Otroško posteljico
in globok otroški voziček, malo rabljen, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 12799-6

Cankarja
in svetovno zgodovino, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 12805-8

Prašičke
7 tednov stare, prodam. — Hranilniška ul. 14. 12795-27

Železje za štedilnik
in 2 (dva) železna lijaka, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12763-6

Otroški avto
lesen, na nožni pogon in gojzerje št. 32, ugodno prodam. Ogled: Šiška, Drenikova 25-II, od 7. ure zv. naprej. 12789-6

Smirna-preproga
3½x2½, kakor nova, ter salonska garnitura (mahagonij) z velikim zrcalom in pisalno mizo, naprodaj. Ogled med 9.—12. in 18.—19. Naslov v vseh posl. Jutra. 12699-6

Stavbna parcela
se proda v sredini mesta. Posredovalci izključeni. Poizve se pri upravi »Kmetovalca«, Novi trg 3. 12700-20

Ženski plašč
črno krilo (novo) in nekaj fantovske obleke, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 12706-13

Zeiss-Ikon
16 mm, Kino kamero in projektor, prodam. Beethovnova ulica 6, pritl., desno. 12691-6

Prodamo
reklamno napisno tablo 82 x150, hrastovo pisalno mizo, kuhinjske mize, omare, cvetlična stojala, slike na platno, harmonike, citre, gramofonske plošče in drugo. Trgovina »Ogled« — Mestni trg 3 (vhod skozi vežo). 12733-6

Otroška posteljica
bela, železna, kot nova, naprodaj. Cankarjeva 9 — Kodeljevo. 12740-6

Slovenski lovci!
Popolnoma nov lovski kroj za slovensko lovsko društvo, zelo elegantno napravljen iz najfinejšega lodna za postavo 176 cm, se proda pri krojaču Anton Kveder, Ljubljana, Bleiweisova 39. 12739-6

Obleko,
dobro ohranjeno za 8 do 10 let starega fanta, prodam. Mirje, Vrhovnikova 21 (konec Marmontove ul. ob Gradaščici. 12737-13

Posodim
spalnico in prodam kredence za jedilnico. Naslov v vseh posl. Jutra. 12754-12

Nov smoking
se proda. Poizve se vseh posl. Jutra. 12755-13

Prodam
navaden žimnat modroc in modroc iz morske trave na vzmeti (federmodroc), malo rabljena. Ogled od 13. do 14.30. Naslov v vseh posl. Jutra. 12761-6

Ugodno naprodaj:
kredenca, omara za perilo, miza, 2 postelji, modroc, železen umivalnik, likalnik, skleda, 2 ženska črna plašča, nov kostim, senčniki. Ogled samo od 14 do 15. Naslov v vseh posl. Jutra. 12762-12

Mlado kozo,
dobre pasme, prodam. Strnad, Šiška, Podaljšek Aleševčeve 38. 12770-27

2 pisalni mizi,
trgovsko polico (stelažo), vinski sod, gumi cev, napisno ploščo (platneno) in predal za moko, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 12772-6

Posestvo
hiša, hlev, velban, vrt, njive, vse pri hiši, 4000 kv. m, na lepem, mirnem sončnem kraju, 10 minut od postaje, prodam za 90 000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Notranje gorice«. 12512-20

Moško obleko
proda za 350 lir krojač Juntes, Rožna ulica 13. 12786-13

Srebrno lisico
krasno, prodam za 10.000 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. Ogled: od 9. do 11. in od 2. do 4. ure. 12902-6

Prodam češki
porcelan servis za kavo, nekaj letnih obleke, 2 rjuhi, čevlje št. 36 in 39 in velik črn kovčeg. Naslov v vseh posl. Jutra. 12900-6

Globok voziček,
dobro ohranjen, naprodaj. Trnovski pristan 18-I. 12899-6

Mestni kožuh,
skoraj nov z Nutria podlogo in Siloter ovratnikom — ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 12896-6

Opekarna,
nova, moderna, v polnem obratu, naprodaj zaradi bolezni. Poizvedbe: Tavčarjeva 13, desno. 12882-6

Novo spalnico,
masivno, češnjevo, prodam. — Zbašnikova 16, Kolezija, Trnovo, podpritličje. 12883-6

Košnjo otave
prodam. Predovič, Poljanska c. 73. 12880-6

Gumi-gurta
za podplate, prodam. Tavčarjeva 13, desno. 12881-6

Pleteno pocinkano
mrežo, približno 100 m, visoko 1.50 m, popolnoma nova, 45 komadov betonskih stebrov, kompletnih 2 m visokih, več komadov vrtnih dežnikov, vse skupaj ali posamezno ugodno naprodaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 12874-6

Industrijske parcele
od 3500 kv. m do 6000 kv. m zelo ugodno naprodaj v Kosezah-Zg. Šiška. Poizve se: dr. Bonča Ivan, Cigaletova 1. Posredovalci izključeni! 12878-6

Manjšo hišo
s trgovskim lokalom v Sp. Šiški, prodam za 115.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nujno denar«. 12858-6

Prodamo:
parcelo za zidavo industrijskega objekta v izmeri cca 6000 kv. m, v industrijskem okraju — nepokošen travnik blizu glavne ceste — stavbno parcelo blizu remize. »Realiteta«, pisarna za nakup in prodajo nepremičnin. Prešernova ulica 54-I, nasproti glav. pošte. Tel. 44-20. 12869-6

V mestu prodam
veliko trgovsko hišo, z delavnicami v I. nadstropju in lokali; za vsako industrijo primerno trgovsko stanovanjsko hišo z velikim dvoriščem: 3-stanovanjske hiše z 7, 8 in 9 komfortnimi stanovanji; 1 dvostanovanjsko in 2 enodružinski vili z velikim vrtom; komfortno etažno stanovanje; izven bloka vilo na letoviškem kraju. —»Kupim manjšo hišo v mestu pripravno za predelavo; v bližini stanovanjsko hišo do 600.000 lir; več enodružinskih komfortnih vil; lokal na prometni točki; v vseki izmeri kjerkoli ležeče parcele. Pojasnila: realitetna pisarna Jančar, Sv. Petra cesta 27. 12870-6

Morske prašičke
prodam. Murnik, Pod Hribom 12. 12856-6

Vili slično hišo
z vrtom, prodam za Lir 200.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepo na periferiji«. 12920-20

Moško obleko,
sivo, srednje veliko, novo, prodam za 1200 Lir. Urbanec, Ribniška ul. 27. 12916-6

Telefonski aparat,
stenski, kompleten, zelo ugodno prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12912-6

Stenice, ščurke,
podgane zanesljivo uniči zavod za pokončavanje mrčesa in golazni. Zor Adolf, Tavčarjeva ul. 4./III, levo. 12910-6

Teden hrvatskih
znamk. Vljudno vabimo vse filateliste na ta teden, ki bo od 2. do 7. t. m. Velika izbira znmk NDH po izredno nizkih cenah. Novitete: Poglavnik imendan 3.50 kun, feo 20 kun, službene 12.50 kun itd. Trgovina Čečnovar, Ljubljana, Rimska c. 2. 12909-6

Singer krojaški
stroj, original, zadnji model, šiva naprej in nazaj, prodam. Pred Škofijo 19. 12907-6

Singer šivalni stroj
original čolniček, prodam. Pred Škofijo 19. 12908-6

Volneno blago,
predvojno, za ženski letni plašč, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12906-6

Hladilni stroj,
velik, za obrt (gostilno i. t. d.) prodam. Dopisi pod »Garancija« na ogl. odd. Jutra. 12904-6

Otroški voziček,
globok, predvojni material, dobro ohranjen, prodam. Poizve se. Staničeva ul. 22/I. 12895-6

Bianchi kolo,
moško, novo, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12905-6

Otroška postelja
z modrocom, damske rjave čevlje št. 41 in novo kopalno obleko prodam. Ogled od 8. do 10. ure. Dežman, Rimska c. 21a. 12893-6

Otroški voziček,
globok, prodam. Podmilščakova ul. 11. 12889-6

Otroški voziček,
globok, predvojni material, dobro ohranjen, olivno zelene barve, se proda. Kikl, Jarnikova ulica 15, Bežigrad. 12888-6

Čevljarski stroj,
dobro ohranjen, se proda. Ilovški štradon 4. 12887-6

Prodam zemljišče
6500 kv. m za 225.000 Lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »60 krat 100 m«. 12946-6

2 parceli prodam
posamezno za 35.000 Lir in 69.000 Lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »520 in 806 kv. m«. 12942-6

Prodam parcelo
v neposredni bližini centra za Lir 100.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabim gotovino«. 12941-6

Stavbno parcelo,
sončno, veliko 800 kv. m prodam za 200.000 Lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »10 minut od gl. pošte.« 12940-6

Damsko uro
lepo, ugodno proda Mikluš, Wolfova 10. 12935-6

Prodam
nove otročje visoke čevlje, št. 29—30, dvojni podplati. Dežman, Koroščeva 3, Moste. 12936-6

Stružnice
raznih znamk takoj dobavi — Gustav Levičar, Medvedova 14. Telefon 47-91

Pfaff šivalni stroj,
pogrezljiv, popolnoma nov, prodam. Poizve se: Vodnikova c. 8. Sedej. 12939-6

Prodam lepo vilo
s krasnim velikim vrtom za 950.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Krasna vila — M«. 12947-6

Prodam hišo
na lepi in prometni točki za 400.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ker moram«. 12948-6

Otroški voziček,
globok, dobro ohranjen, prodam. Na ogled v trgovini Jar in sin Bleiweisova 36. 12925-6

Prvovrstni Krona
kolomaz v škafih po 15 in 25 kg ter v pločevinastih dozah, netto 85 dkg. Adhezijska mast za jermene znamke »Lanolin«. Čevljarska smola, švedska, črna in rumena. Bencin nafta, vse vrste strojnega in cilindrskega olja. Lekarniška drogerijska vazelina, parafinska in vazelinska olja, glicerin, parfumske esence. — Kaolin, slikarske krede in teški špat. Prvovrstni karbolinej. Solidna postrežba, nizke cene, stalna zaloga. Petronafta A. Hmelak, Ljubljana, Ciril-Metodova ulica 35a. 12937-6

Prodam parcelo
800 kv. m, na severni strani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za 160.000 lir«. 12932-20

Športni voziček,
otroški, dobro ohranjen, prodam. Za gradom 8. 12923-6

Pred nakupom
harmonik si oglejte veliko izbiro prvovrstnih harmonik (klavirske, diatonične, kromatične) pri »Everest«, Prešernova 44. Podaja po nizki ceni in proti garanciji. J-315-M-6

Naprodaj:
Parcele po 55, 70, 80, 200 do 800 lir za kv. m. — Zemljišče za industrijo (gramozni teren). 5000, 10.000 in 15.000 kv. m, znotraj bloka. — Zemljišče v bližini glavne carinarnice v izmeri 29.000 kv. m. — Hiše: novo dvonadstropno, enonadstropne in visokopritlično. Realitetna pisarna Zajec Andrej, Tavčarjeva ulica 10. Tel. 34-86. 12926-6

Parcelo
500 kv. m. znotraj bloka — gramozni teren, prodam za 35.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rabim denar«. 12927-6

Novejšo hišo
z dvema trisobnima stanovanjima na severni strani, prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Cena 230.000 lir«. 12929-6

Lončena peč
in cca 16 kv. m lesenega opaža za kuhinjo ali gostilno se ugodno proda. Staretova ul. 38, Trnovo. 12894-6

Kupim

SUHE GOBE

po najvišji dnevni ceni kupuje Sever & Komp.

Boe,
lisičje in dihurjeve, nove in stare, stare in nove usnjate kovčke in aktovke, dobro ohranjene polhove čepice, dalje čebelni vosek, domačo šetino, zajčje kože, tudi letne polhove kože, surove in strojene, ter vse kože od divjačine kupuje trgovina Zdravič, Ljubljana, Stari trg 30. 299-7

Prazne škatle
od Mama-mleka in prazne steklenice, kupim po najvišji ceni. B. Guštin, Vodnikov trg 2. 304-7

Rabljene gramofone
in plošče zopet kupuje po zvišanih cenah tvrdka »Everest«, Prešernova ul. 44. 386-26

Sveže sadje
marelice, breskve in hruške, vsako množino, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 12773-34

Stavbno parcelo
v bližini remize, tostran bloka, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Remiza«. 12717-20

Kupim hišo
v Ljubljani, Šiški, Viču, Rožni dolini ali za Bežigradom za 100—150.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam takoj«. 12671-20

Auto-limuzino
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Limuzina« 12637-7

Parcelo
za okrog 100.000 lir kupim ali polovico vrta. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Brez posredovalca«. 12296-20

Odpadke,
krojaške in šiviljske, kupujem. Hrenova 8. 11841-7

Vreče
različne, juto za embalaže kupuje stalno Podbevšek Filip, Ljubljana VII., Obirska 4. 11476-7

Damski dežni plašč,
dobro ohranjen, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 12860-7

Sprejmem vajenca
za usnjarske izdelke. Plača 100 lir mesečno. Henrik Glavič, Tržaška 9. 12848-44

Stare moške obleke,
čevlje, perilo, pohištvo itd. stalno kupuje Alojzija Drame, Ljubljana, Gallusovo nabrežje 23. 12849-7

Zapestno uro
veržico, prstan ali kakšen drug podoben izdelek, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Darilo«. 12810-7

Srebrno jedilno
orodje in druge predmete, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Srebrni predmeti«. 12802-7

Otroške vozičke
kupuje tvrdka »Promet« (Nasproti Križanske cerkve) Telefon 43-90. 12788-7

Šest voz sena
otavo, starino v košnji — kupim. Plačam nekaj v živilih. Naslov v vseh posl. Jutra. 12698-33

Opeko
2—3000 kosov, kupi Triumf, Miklošičeva 12. 12686-7

Pisalni stroj
dobro ohranjen, najrajše »Portable«, ter električni sesalni stroj za prah — Staubsauger, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stroji«. 12760-29

Parcelo
ali hišo z vrtom kupim. Ponudbe na ogl. odd. pod 500.000«. 12908-7

Šivalni stroj
orig. »Singer« ali »Pfaff« — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1963«. 12898-7

Kuhinjsko
ali decimalno tehtnico, takoj kupim. Trgovina pri Soncu Widmayer, Pogačarjev trg. 12885-7

Košnjo otave
v notranjosti bloka, kupim. N. Stular, Ciril-Metodova 37b. 12903-7

Pražilec
za žganje kave, srednje velik, električen, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pražilec«. 12865-7

V komis. prodajo
sprejemamo umetnine in antikvitete. Parfumerija »Venus«, palača Bata. 12864-7

Kupim divan,
dobro ohranjen. Urbanec, Ribniška ul. 27. 12917-7

Psa volčjaka
kupim. Vojnovič, Glince, Tržaška c. 4. 12915-7

Pšenično ali ovseno
slamo kupim. Ponudbe Zaloška cesta 21. 12911-7

Vilo ali hišo
kupim takoj do Lir 900.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kupim 1943«. 12946-7

Stavbno parcelo
v centru ali v bližini kupim do Lir 500.000. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj 500«. 12945-7

Parcelo kjer koli
v Ljubljani, kupim do Lir 100.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kraj navesti«. 12944-7

Kupim parcelo
v katerem koli okolišu Ljubljane do zneska Lir 200.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina — tu«. 12943-7

Stavbno parcelo
ali eno do dvostanovanjsko hišo z vrtom, kupim. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Parcela ali hiša« 12933-7

Parcelo v centru
ali na periferiji, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gotovina razpoložljiva«. 12930-7

Hišo ali zemljišče
kupim do 500.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovec«. 12931-7

Kožuhovinast plašč,
nov ali dobro ohranjen, kupim. Naslov v vseh posl. Jutra. 12922-7

Hišo ali vilo
kupim do 850.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Obrnik«. 12923-7

Stanovanja

300—400 lir plača
uradnik za eno- ali dvosobno stanovanje v Rožni dolini ali Viču. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »300 do 400 lir«. 12847-21a

Za takoj
ali s 1. avgustom iščem prazno sobo ali enosobno stanovanje. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prinašam lahko živež«. 12828-21a

Stanovanje
2-sobno (ali 1-sobno s kabinetom), išče za takoj profesor-domačin. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dr. Grad«. 12811-21a

Stanovanje
eno ali dvosobno, v vzhodnem delu mesta, iščem. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna in točna«. 12800-21a

Zamenjam
enosobno stanovanje za dvosobno ali trisobno s komfortom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V mestu«. 12729-21a

200 lir
dam tistemu, ki mi preskrbi enosobno prazno stanovanje s kuhinjo v bližini Viča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vič«. 12731-21a

Sobo odda

Oddam takoj
krasno in zračno zakonsko sobo boljšemu zakonskemu paru, plinska kopalnica. Banovec, Dalmatinova 13-IV. 12876-23

Opremljena soba
z dvema posteljama se takoj odda. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12833-23

Opremljeno sobico
oddam s 15. avgustom solidnemu gospodu v centru mesta. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12831-23

Lepo sobo,
vezano s kopalnico, oddam boljšemu gospodu. Resljeva 18-I, desno. 12814-23

Lepo, sončno sobo
z dvema posteljama oddam gospodičnama ali zakoncema brez otrok, v centru. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12820-23

Sobo
s souporabo kopalnice oddam. Gledališka 12-III. 12825-23

Puh in perje prodaja
R. SEVER, Marijin trg 2 !

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu v centru. Naslov v vseh posl. Jutra. 12794-23

Dve sobi se odda:
1 opremljena z 2 posteljama, 1 malo, obe z posebnim vhodom. Tržaška 104. 12793-23

Soba
lepo opremljena, sončna, mirna, s posebnim vhodom se odda. Koroščeva 1. 12723-23

Oddam dve sobi
za poročni par brez otrok od 1. avgusta, v centru mesta. Naslov v vseh posl. Jutra. 12871-23

V vili na Mirju
se odda lepo opremljena soba s posebnim vhodom, boljšemu solidnemu gospodu (domačinu). Naslov v vseh posl. Jutra. 12855-23

Opremljena soba
z 2 posteljama se odda. Hrenova 17-I. 12857-23

Dve prazni sobi
in opremljena sobica se odda. Naslov v ogl. odd. Jutra. 12918-23

Prazno sobo
s posebnim vhodom v centru, oddam boljši osebi. Naslov v vseh posl. Jutra. 12938-23

Sobe išče

Iščem sobo
s štedilnikom ali s gašperjem. Starejši soliden in pošten železničar. Naslov v vseh posl. Jutra. 12702-23a

Sobo
samo za dnevno uporabo — iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dnevno«. 12921-23a

Opremljeno sobo,
ne predaleč, išče ves dan odsotna gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boljša«. 12850-23a

Prazno sobo
s štedilnikom ali brez, za 2 osebi, iščem za takoj ali pozneje. Plačam več mesecev naprej. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna«. 12813-23a

Opremljeno sobo
z eno ali dvema posteljama, iščeta dve skromni, boljši gospodični. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V službi«. 12779-23a

Sobo s štedilnikom
ali enosobno stanovanje, išče dama v drž. službi. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurna plačnica«. 12901-23a

Prazno sobo
s posebnim vhodom, iščem za mirno obrt v sredini mesta. Naslov v vseh posl. Jutra. 12897-23a

Razno

TEL. **2951**
DRVA PREMOG IV SCHUMI DOLENJSKA CESTA
in Frančiškanska 10

Vse denarne in trgovske posle
izvršim hitro in točno
Obrnite se na
RUDOLF ZORE
Gledališka ulica 12
Telefon 38-10

Slamič Ljubljana
stalno kupuje po najvišjih dnevnih cenah
SUHE GOBE

Prevodi, prošnje, prepisi, razmnoževanja, informacije
»SERVIS BIRO«,
Šelenburgova ul. 4
tel. št. 2109

»Čistimadež«
»Smacchiatore«
se je za čiščenje oblek izkazal za najboljše sredstvo, ker čisti hitro, temeljito in ne pušča krogov. Zahtevajte v vseh trgovinah in drogerijah. Navodilo uporabe je na steklenici. — Glavna zaloga »PETRONAFTA«, Ljubljana, Ciril-Metodova 35 a. Telefon 38-90. 297-37

Iščem posojilo
hipotekarno na hišo v Ljubljani do ene tretjine njene sedanje vrednosti, po predhodni strokovni ocenitvi, z vknjižbo na prvem mestu. Vrnitev posojila usledi na isti način po končani vojni, ostalo po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Najboljša naložba kapitala«. 12701-16

Usnjene izdelke
barvajte le s specialno barvo, ki usnju ne škoduje. Efaks, Napoleonov trg. 12824-30

O posojilih
na hiše in posestva dobite informacije: Ljubljana, Beethovnova 15, II., levo, pri »Jugo-Kredit«. 12750-16

Opozorilo.
Zvedel sem, da Nučič Viško in Nučič Slavka fotografirata za legitimacije in na birmah botre na mojo firmo. — Opozarjam stranke, da omenjena nista v moji službi in ne prevzemam nobene odgovornosti v slučaju, da se slike ne odpošljejo. Kocmur Marjan, fotograf, Ljubljana. 12884-31

Dva abonenta
sprejmem na hrano. Florijanska ulica 19-II. 12873-14

Novo hišo,
dvostanovanjsko, kompletno, izdelano, postavim za 130.000 Lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hiša in parcela«. 12919-20

Zelena papiga
se je v četrtek izgubila. Sliši na ime »Koki«. Prosim poštenega najditelja, da jo vrne lastniku Rožna ulica 27. 12890-28

Ključi blagajne
Wertheim so se izgubili na poti od Javnih skladišč (Balkan) do Beethovnove ulice in nazaj v opoldanskih urah dne 30. julija t. l. Pošten najditelj naj jih proti nagradi vrne v slaščičarni Petriček, ulica 3. maja. 12886-28

Posestvo,
njiva, vrt Vas s pridelki ne zadovoljuje? Vodstvo, nadzor in vsi potrebni nasveti pri: Pooblaščeni agronom, inž. Prezelj, Ljubljana, Wolfova ulica 3. 10067-20

Razpis

Borza dela v Ljubljani razpisuje službeno mesto

PRAVNEGA REFERENTA

V poštev prihajajo samo reflektanti s popolno fakultetno izobrazbo (kategorija A). Nastavitev po službeni pragmatiki. Podatki o pogojih se dobijo v uradu. Prošnje sprejema do 15. avgusta 1943 uprava Borze dela.

Ljubljana, 1. avgusta 1943.

Upravnik: Golouh Rudolf — Predsednik: Dr. Kösti Janko

DARMOL
Il miglior lassativo
najboljše odvajalno sredstvo

IZDELOVALNICA HARMONIK

Fleiss Josip
LJUBLJANA
Bleiweisova 35
Za bivše strojne tovarne

Vam nudi veliko izbiro
piano in diatoničnih harmonik

POŠILJKE IZ ITALIJE

v Ljubljansko pokrajino Vam najhitreje in najceneje dostavi mednarodna transportna tvrdka

MARCHESI LOMBARDA S. A., MILANO,
VIA ARNALDO DA BRESCIA 8

Enkrat tedensko zbirni vagon Milano-Ljubljana

Strokovna carinska služba na vseh obmejnih postajah — tudi v inozemstvu.

Zastopstvo v Ljubljani:
RAJKO TURK,
VILHARJEVA CESTA ŠTEV. 33

ZAHVALA

Vsem, ki ste sočustvovali ob smrti našega strica, gospoda

JANEZA SKUBICA

delovodje tovarne I. Bonač sin, meščana ljubljanskega

ga spremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti, mu darovali krasno cvetje, mu lajšali bol za časa njegove dolgotrajne bolezni — naša najprisrčnejša zahvala.

Prav posebno se zahvaljujemo g. županu mesta Ljubljane, ki se je po svojem zastopniku udeležil pogreba.

Dolžni smo se tudi zahvaliti g. šefu, uradništvu in delavstvu kartonažne in papirne industrije I. Bonač sin, za vse, kar so izkazali dobrega našemu stricu.

Ljubljana, dne 31. julija 1943.

Rodbini: PODKRAJŠEK, PUHER

EMILIO SALGARI

KRALJICA KARIBOV

PUSTOLOVSKI ROMAN

30

»Da bi bil res v hiši?« je z negotovim glasom rekel kapitan.

Črnec, ki je bil izmed vseh največji in najokretnejši, je prvi splezal čez rešetko, podal kapitanu roko in mu pomagal na ono stran. Enako je storil z ostalimi.

Širok drevored, obrobljen s palmami in cvetličnimi gredami, je sprejel flibustirje.

Vodja je prisluhnil v tišino vrta, ki jo je prekinjalo samo enolično cvrlikanje čričkov, nato pa hitro krenil po drevoredu, z očmi uprtimi v razsvetljeni okni. Snel si je široki plašč in ga vrgel čez levi komolec. V desnici je držal meč.

Carmaux in njegova tovariša so si pripravili dolga bodala in samokrese.

Vsi so previdno stopali dalje, da jim ne bi pesek škripal in suho listje šumastilo pod nogami.

Na koncu drevoreda je Ventimiljski obstal, se ozrl na vse strani in ukazal:

»Ti, Moko, se pobrigaj za Jaro in jo spusti skozi okno, kakor hitro bom jaz v hiši! Vidva pa stražita vrata od znotraj, da me ne bo nihče motil!«

Prekoračil je ploščadko pred dvorcem in se približal enemu izmed razsvetljenih oken... Radosten, hkratu pa zlovesten gib je povedal flibustirjem, da je sovražnik, ki ga je toliko časa iskal, res v hiši.

»Poglej!« je tiho rekel Jari.

V krasni sobi z velikimi beneškimi zrcali in lepimi zavesami sta sedela dva človeka za bogato pogrnjeno mizo.

Mož, ki mu je utegnilo biti 60 let, je zložno sedel v bambusovem naslanjaču, obsijan od sveč, ki so gorele v srebrnem lestencu. Vkljub gubam, ki so mu preprezale čelo, in vkljub dolgi, skoraj beli bradi je bil videti še čil, krepak in prožen. Imel je drzen, dokaj trd obraz in temne, bliskajoče oči.

Po bogati kastiljski obleki iz vijoličaste, široko progaste svile bi ga bil človek imel za Španca, ko bi ne bila široka, vezena opaska izdajala, da je Flamec.

Poleg njega je sedela lepa mlada žena kakih 30 let. Imela je bujne črne lase, mandeljnaste oči in precej temno polt — najbrže je bila iz Andaluzije ali Sevilje.

Lagodno sta kramljala in srebala liker, ki se jima je jantarasto svetil v kozarcih.

»Poznaš žensko, Jara?« je s hripavim glasom vprašal kapitan.

»Da, to je markiza de Bermejo!«

»In moškega?«

»Ta je tisti, ki je iztrebil moj rod!«

»Morilec mojih bratov!« je on dodal.

Silovito je odbil oknico kvišku in kakor tiger skočil naprej na okensko polico, nato pa v sobo.

»Vojvoda,« je zaklical, »najina ura je prišla!«

Njegov meč se je zabliskal pri luči sveč.

Ko je vojvoda zagledal Črnega gusarja, je prestrašeno vzkliknil.

»Me poznate, Van Gould?«

Starec ni odgovoril. S široko odprtimi očmi je strmel v nasprotnika, kakor da vidi prikazen.

Tudi markiza je bila vstala.

»Kaj pomeni to?« je ošabno vprašala. »Kdo se drzne z mečem v roki vdreti v hišo markize de Bermejo? Sluge pokličem in vas dam vreči skozi okno!«

»Gospod Ventimiljski in Roccabrunski ima navado, da odhaja skozi vrata, ne skozi okno!« je ponosno odvrnil flibustir.

»Gospod Ventimiljski?... Črni gusar?« je prestrašena zajecljala.

»Carmaux, prijatelji, k meni!« je zaklical flibustir.

Njegovi trije spremljevalci so zdaj z Jaro vred splezali v sobo. Carmaux in Stiller sta takoj zasedla oboja vrata, da bi onemogočila vojvodi beg, služabnikom pa dostop v sobo.

Mlada Indijanka se je bila ta čas približala Flamcu. Z drhtečim glasom ga je vprašala: »Se me spominjaš, vojvoda?«

Pridušen vzkrik se je iztrgal Flamčevim ustnicam: »Jara!«

»Da, Jara, ki se je nekoč zaklela, da bo maščevala iztrebljenje svojega rodu!«

»Nocoj so vstale sence mojih bratov iz morja, da bodo priče vašega pogina!« je kriknil gusar. »Branite se.«

»Kaj me hočete umoriti?«

»Ne da bi se branili, vam ne bo treba poginiti! Carmaux, odvedi gospo!«

»Gospod,« je ponosno rekla markiza, »jaz ostanem tu! Moji predniki so se bojevali v več ko sto bitkah! Sama sem streljala na flibustirje z gibraltarskih branikov! Vedeti moram, kaj se godi v moji hiši!«

»Prav imate, markiza!« je odgovoril kapitan. »Ostanite!«

»Ali mislite vojvodo ubiti?«

»Videli bomo, kateri izmed naju bo premagan, gospa!«

Gould je bil med tem prijel za orožje. Kot staremu vojščaku se mu je hitro vrnila neustrašnost in mirnost duha.

Gusar ga je pozdravil z mečem.

»Eden naju dveh ne bo živ zapustil te sobe!«

»Eden?« Vojvoda se je porogljivo nasmehnil.

Postavil se je v ustop, a v tem, ko je vzdignil meč, je še rekel: »Vaši ljudje me bodo umorili, čeprav vas ubijem!«

»Moji ljudje vedo, da se ne smejo vtikati v najine zadeve! Kavalir sem, gospod!«

»Varujte se! Hvalijo me, da sem najboljši mečevalec v Flandriji!«

»Jaz pa najboljši v Pijemontu!«

»Evo, náte!«

Urejuje: Davorin Ravljen — Izdaja za konzorcij »Jutra«: Stanko Virant — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja: Fran Jeran — Za inseratni del je odgovoren: Ljubomir Volčič — Vsi v Ljubljani